БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 78 (19.749). • 1987 йил 5 апрель, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

18 АПРЕЛЬ – КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

● УРГАНЧ

Ёғ-мой комбинатининг коллективи зарбдор смена вақтида кундузги топшириққа қўшимча равишда 30 тонна — деярли бутун бир вагон тозаланган пахта ёғи ишлаб чиқаришга қарор қилди. 18 апрель куни учун қабул қилинган мажбуриятда пландан ташқари кўплаб совун ва дистилланган ёғ кислотаси жўнатиш кўзда тутилган. Масалан, коммунист Б. Каримов бошлиқ бригаданинг баъзи зарбдорлари шанбалик кунига белгиланган меҳнат унумдорлигига ҳозирдаёқ эришдилар — норма деярли учдан бир баравар ошириб бажарилмоқда.

● СИРДАРЁ

Сирдарё автобус-таксомотор паркининг ҳайдовчилари К. Юнусов, Н. Зоидов, А. Безбородов 18 апрелда иш кунини бир соат барвақт бошлашади. Улар шанбалик куни тежалган ёнилғи ҳисобига биттадан қўшимча рейс бажаришга қарор қилдилар.

Корхонанинг бошқа кўпгина шофёрлари ҳам ўзларига ана шундай марра белгиладилар. Меҳнат байрами кунида линияга юздан ортиқ автобус ва такси чиқиб, 12 минг пассажирни манзилига элтиб қўяди. Ҳар бир ишчи, ремонтчилар ўз иш жойларида камида бир ярим норма иш бажариш мажбуриятини олди.

Иш жойида банд бўлмаган кишилар парк территориясида 1200 туп дарахт ва гул кўчатлари ўтқазадилар, цех ва омборларни бўяб, тартибга келтирадилар.

● САМАРҚАНД

Уйсозлик комбинатининг коллективи шанбалик вақтида қарийб 50 минг сўмлик иш бажаради. Комбинат ишчилари 18 апрель куни «Сўғдиёна» янги турар жой массивида тўққиз қаватли уйлар қурилишини давом эттирадилар, цехларда эса 300 кубметр йиғма темир-бетон ишлаб чиқарилади.

Иккинчи бир массив — Сайёдтепада шу куни 60 квартирали турар жой биноси қуриб битказилади. Ҳамма ишлар тежалган ресурслар ҳисобига бажарилади.

(ЎзТАГ).

ҚАЙТА ҚУРИШ ДАВРИДА КАДРЛАР СИЁСАТИ

Бундан салкам икки йил аввал, КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, ижтимоий турмушнинг барча соҳаларини тубдан қайта қуриш режалари белгилаб олинган эди. Бу ғоялар КПСС XXVII съездида атрофлича муҳокама қилиниб, тўла маъқулланди, янада ривожлантирилди, амалий фаолиятимизга асос қилиб олинди.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми «Қайта қуриш ва кадрлар сиёсати тўғрисида»ги масалани муҳокама қилди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев мазкур Пленумда қилган докладида ҳаққоний равишда таъкидлаганидек, «Қайта қуришнинг муваффақияти кадрларимиз ўзгаришлар зарурлигини қанчалик тез ва чуқур англаб етишларига, партия йўлини қанчалик ижодий ва собитқадамлик билан ўтказишларига кўп жиҳатдан боғлиқдир».

Пленумда қайта қуриш давридаги партиянинг кадрлар сиёсати ўтмиш сабоқлари, бугунги ҳаёт талаби ва келажакдаги вазифаларни ҳисобга олинган ҳолда кенг ва атрофлича таҳлил қилинди. Мазкур Пленум материаллари партия ва халқни қайта қуриш стратегияси ва тактикаси билан қуроллантирди. Уларни барча жабҳаларда чуқур ўзгартиришларни амалга оширишга сафарбар этди.

1987 йил 28 мартда бўлиб ўтган Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг V пленуми КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг якунлари ва республика партия ташкилотининг қайта қуришни жадаллаштириш ҳамда кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш соҳасидаги вазифалари масаласига бағишланди. Бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди. Докладда, сўзга чиққан 23 нотиқнинг нутқида, пленумда қабул қилинган қарорда қайта қуриш даврида партиянинг кадрлар сиёсати республикамизда қандай амалга оширилаётгани диққат ва талабчанлик билан таҳлил қилинди.

Маълумки, яқин ўтмишда республика экономикасида, социал соҳасида турғунлик ва ўпирилишларга, партия турмуши ленинча нормалари ва принциплари қўпол бузилишига, ғоявий-сиёсий, меҳнат ва маънавий тарбияда оғишларга, социал адолат принциплари бузилишига йўл қўйиб келинган эди. Ишлаб чиқариш ва техника потенциалининг ўсиши, унинг самараси тегишли даражаси билан, зарур социал ўзгаришлар билан бир хилда бўлмади. Туб аҳоли ҳисобидан саноатда ишчилар синфи ёш авлодининг тайёрланиши секинлашди. Меҳнатга лаёқатли аҳолининг иш билан таъминланишини ошириш муаммолари эътибордан четда қолди.

Раҳбарлик методларида консерватизм, тайёрга айёрлик ва маҳаллийчилик ёндашувлари устун бўлди. Интизом, кадрларга нисбатан талабчанлик бўшашиб кетди, қариндош-уруғчилик ва юртдошлик, бир-бирини қувватлаш авж олди. Алдаш, қўшиб ёзиш, социалистик мулкни талон-торож қилиш ва порахўрлик муҳити вужудга келди.

Юқорида тилга олинган салбий ходисаларнинг сабаблари ва характери Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленумида яна бир бор конкрет таҳлил қилинди. Юз берган камчиликларнинг мавжуд қолдиқларини узил-кесил бартараф этиш йўллари аниқ белгилаб олинди.

Маълумки, бу хатоларни тугатишда КПСС Марказий Комитети жуда катта ёрдам берди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин бу борада кескин чора-тадбирлар амалга оширилди. Содир бўлган хатоликларнинг ошкора ва дадил танқиди коммунистлар ва барча меҳнаткашлар томонидан тўла қўллаб-қувватланди. Жамиятни янада демократлаштириш, кенг ошкоралилик, бутун халқ хўжалик комплексида ишларни қайта қуриш бўйича амалга оширилаётган тадбирлар ўз самарасини кўрсатди, республикада вазиятни соғломлаштиришга хизмат қилди. Иқтисодий ва социал ҳаётда ташкилотчилик ва сиёсий ишларда баъзи ижобий ўзгаришлар содир бўлдики, булар аввало иқтисодий кўрсаткичларга таъсир кўрсатди.

Натижада ушбу беш йилликнинг биринчи йилидаёқ миллий даромад ундан аввалги йилга нисбатан 3,4 процент ошди, саноат маҳсулотлари 5,8 процент кўпроқ тайёрланди, асосий фондларни ишга тушириш 3 процент ортиқ бўлди. Агросаноат секторида ҳам юксалишлар бор. Гўшт тайёрлаш аввалги йилга нисбатан 7 процент, сут ва тухум эса 13 процент кўпайди.

Бироқ қилинган ишларни КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми позицияларидан туриб, талабчанлик билан объектив таҳлил этганда, ҳали яхшиланиш сари ўзгариш жуда секин бораётганлиги, қайта қуриш иши етарли суръат билан кетмаётганлиги ойдин бўлади. Кадрларнинг эскича фикрлаши, янгича ишлай олмаслиги оқибатида хўжалик ва маданий қурилишнинг кўп соҳаларида бундан яхшироқ натижаларга эриша олмадик. Шунинг учун ҳам қайта қуриш ва унинг барча йўналишлари бўйича ишларни янада активлаштириш, уларни баҳолашда эса талабчан реализм позициясида қаттиқ туриш лозим. Кадрлар билан ишлаш такомиллаштирилиши бу ишлар қайта қуриш ва жадаллаштириш вазифаларига мослаштирилиши керак. Партия кадрлар сиёсатининг ҳозирги кундаги туб моҳияти шундан иборат.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми республика экономикасини қайта қуришнинг асосий мақсади ҳозир вужудга келган потенциалдан тўла-тўкис фойдаланиш ва ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашдан иборат деб кўрсатди. Бу раҳбарлар ва мутахассислардан янгича ёндашувни, халқ хўжалигидаги барча кадрлар малакасини оширишни, меҳнат ресурсларини ижтимоий ишлаб чиқаришга тўла жалб этишни, фаннинг, бошқарув иқтисодий методларининг ролини кучайтиришни талаб қилади.

Саноатда мавжуд ишлаб чиқариш потенциалининг самарадорлигини кескин ошириш керак. Ускуналардан, қувватлардан кеча-кундуз фойдаланишга эришмоқ лозим. Маҳсулот сифатини яхшилаш учун тинмай курашиш, ҳамма жойда давлат қабулига эришиш учун тайёргарликни тезлатиш керак. Бунинг учун барча бўғинлардаги кадрларни ўқитишга алоҳида эътибор берилсин.

Республика ривожи учун капитал қурилиш муҳим аҳамиятга эга. Бу борадаги вазифалар қурилиш комплексини индустриал ва ташкилий жиҳатдан янги даражага кўтаришдан, инвестиция циклини анча қисқартиришдан иборат. Бунинг учун ишлаб чиқариш базасини модернизациялаш изчил амалга оширилмоғи лозим. Мавжуд қувватлар тўла-тўкис ишга туширилсин, қурилиш материаллари ва конструкцияларини ишлаб чиқаришда илғор технологиялардан кенг фойдаланилсин. Тармоқнинг барча корхоналари коллектив пудрат усулига ўтмоқлари керак. Бу соҳада ҳам кадрлар тайёрлашга, уларнинг малакасини мунтазам ошириб боришга алоҳида эътибор зарур.

Агросаноат комплексида Озиқ-овқат программаси топшириқларини бажаришни, интенсив технологияларни, хўжалик юритишнинг иқтисодий методларини жорий этиш, ер-сув ресурслари, техникадан самарали фойдаланиш асосида барча тармоқларни жадал ривожлантириш қайта қуришнинг бош вазифасидир. Бригада пудрати, оилавий пудрат, тўла хўжалик ҳисоби қатъият билан амалга оширилмоғи керак.

Пленумда ҳаққоний равишда таъкидланганидек, аҳолининг маънавий ва моддий эҳтиёжларини энг кўп даражада тўла-тўкис қондириш, инсон омили ролини ошириш, жамият турмушининг барча масалаларини ҳал этишда меҳнаткашларнинг актив иштирокига эришмоқ социал сиёсатда қайта қуришнинг энг муҳим йўналишидир. Бу ҳол республикада уй-жой, социал, маданий-маиший объектлар қурилишини тезлаштириш вазифасини қўяди. Маиший хизмат, соғлиқни сақлаш соҳасида, транспорт ва алоқа корхоналарининг ишида ҳали ҳозир анчагина камчиликлар мавжуд.

Айни вақтда жамиятда социал адолат принципи изчил амалга оширилмоғи, меҳнатга ҳақ тўлашда тенглаштириш тенденциялари бартараф этилиши, истеъмолчиликка қарши кураш олиб борилиши, уй-жойларни, моддий неъматларни тақсимлашда ҳар қандай номуносиб имтиёзларга узил-кесил барҳам берилиши керак. Қисқаси, инсонга ғамхўрлик социал сиёсатнинг туб масаласидир.

КПСС XXVII съезди ва партия Марказий Комитетининг январь Пленуми ғоявий-тарбиявий ишларга оид масалаларни жадаллаштириш концепцияси ҳамда стратегияси билан узвий боғлаб, идеология билан турмушнинг бирлигини мустаҳкамлаш проблемасини ўткир қилиб қўйди.

Идеология иши партия учун ҳамиша зарбдор фронт бўлиб келди. Мана шу ленинча анъана ҳозир алоҳида аҳамият касб этмоқда. Қайта қуриш, революцион ўзгартишлар, аввало, одамларнинг онги, эътиқоди, ақл-идроки учун курашдир. Қайта қуришга барча коммунистларни, ҳамма меҳнаткашларни жалб этмай муваффақиятга эришиб бўлмайди, аммо афсуски, бизда ҳали идеология ишида қайта қуришни чалғитиш, янгича ёндашувларни панд-насиҳатлардан, фаолият моҳиятининг ўзида ҳеч нарсани ўзгартирмай, сон-саноқсиз тадбирларни тузишдан иборат қилиб қўйиш хавфи бор. Идеологик тарбия ишига юзаки ёндашув ишга зарар бермоқда, ўткир қирраларни текислаб кўрсатишдек ўзига хос жараённи келтириб чиқармоқда. Бу гап, айниқса, атеистик тарбия масаласига тааллуқли.

Пленум меҳнаткашларни, айниқса, ёшларни ватанпарварлик, интернационализм руҳида тарбиялашга жиддий эътибор бериш кераклигини уқтирди. Йигитларни Совет Армияси сафларида хизмат қилишга тайёрлаш даражаси оширилиши керак. Раҳбар ходимлар, барча коммунистлар тарбиявий ишларга кенг жалб этилсин. Мафкуравий жабҳа партия йўлини самарали ўтказишга қодир юксак малакали кадрлар билан мустаҳкамланиши зарур. Айни вақтда сиёсий ўқиш ва меҳнаткашларнинг иқтисодий таълимини қайта қуриш ишлари авж олдирилмоғи керак.

Оммавий ахборот воситаларининг идеология иши жараёнидаги роли муҳим. Улар илғор тажрибани кенг пропаганда қилсинлар, ошкораликни қарор топтирсинлар, воқелик холисона ёритилсин, айрим салбий факт ва ҳодисаларни қайд этиш билан кифояланмасдан, уларнинг пайдо бўлиш сабаблари очиб ташлансин.

Умумтаълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш, олий ва ўрта махсус таълимни такомиллаштириш тобора актуаллик касб этмоқда. Коммунистик тарбия ишида маданият ва спорт муассасаларининг, ижодий союзларнинг фаолиятини янада активлаштириш керак.

Кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш қайта қуришнинг ўзаги бўлиши лозим, чунки кадрлар партия ғояларини амалга оширишнинг ташкилотчиларидир.

Шунинг учун ҳам пленум махсус таъкидладики, барча участкалар сиёсий ва ахлоқий етук, ташаббускор ва билимдон ходимлар билан мустаҳкамлансин. Раҳбар кадрлар составини ҳамиша янги кучлар билан тўлдириб борилсин, уларнинг давомийлиги таъминлансин, асосланмаган алмаштиришларга йўл қўйилмасин.

Партия ва давлат органларида барча миллат кишиларининг вакиллари бўлишига риоя қилинсин. Раҳбарлик ишига ишчилар ва колхозчилар, партиясизлар, хотин-қизлар дадиллик билан кўтарилсин. Кадрлар резервини шакллантириш ва уларни кўтаришда одамлар билан кўпроқ маслаҳатлашилсин. Бир неча номзодларнинг муҳокама қилиниши ва ёпиқ овоз берилиши йўли билан меҳнат коллективлари раҳбарларини, партия комитетлари секретарларини сайлаб қўйиш, партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик кадрларини аттестациядан ўтказиш практикаси қоида тариқасида жорий этилсин. Кадрларнинг мунтазам ўқуви ташкил этилсин.

Ҳозирги кунда барча совет халқи қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам КПСС XXVII съезди белгилаб берган режаларни амалга ошира бориб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини меҳнатда янги ва юксак кўрсаткичлар билан кутиб олиш ниятида меҳнат қилмоқдалар. Ҳеч шубҳа йўқки, қайта қуриш даврида кадрлар сиёсатининг тўғри ҳал қилиниши ана шу муваффақиятлар баракали бўлишига хизмат қилади.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Ташаббускор

Марғилондаги «Атлас» аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи-хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасидан руҳланиб мусобақани кун сайин авж олдиряптилар.

Иккинчи тўқув фабрикаси коллективи мусобақада пешқадам. Ишчиларнинг кўпчилиги графикдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар.

КПСС аъзоси Гулчеҳра Турғунова ана шуларнинг биридир. У нормада кўзда тутилганидан икки баравар кўп — 7 станокда ишламоқда. У айни кунларда 1988 йилнинг май ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпти.

СУРАТДА: Гулчеҳра Турғунова шогирдлари Муҳтарам Абдураҳмонова (чапда) ва Мукаррам Мамажоновага маслаҳат бермоқда.

Ш. ОЛИМОВ фотоси (ЎзТАГ).

Зарбдор вахта

Боғот тўқимачилик фабрикаси ишчиси Гулнора Машарипова смена нормасини етти соатда эмас, балки олти соатда бажаришни ўргандди.У тежалган вақт ҳисобига ўз станокларидан қўшимча 60 метр газлама тўқиб чиқаряпти.

Бу ишчи аёл вақтни тежаб-тергаб сарфлайди. Октябрь байрамини йиллик планни бажариш билан кутиб олиш ниятида бўлган Г. Машарипова меҳнат календаридан бир ой олдинга ўтиб кетди.

Пешқадам ташаббусни фабриканинг барча ходимлари қўллаб-қувватлашмоқда. Революциянинг 70 йиллиги шарафига қирқ тўқувчи беш йилликнинг икки йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олишди.

(ЎзТАГ).

КУН ТАРТИБИДА КАДРЛАР ЎҚУВИ

КПСС Марказий Комитетида 3 апрель куни кенгаш ўтказилди. Унда КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми қарорлари асосида партия, совет, идеология кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масалалари муҳокама қилинди. Кенгаш ишида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг секретарлари, ўлкалар, областлар партия комитетларининг секретарлари, олий партия ўқув юртлари ва курсларининг раҳбарлари, кафедраларнинг мудирлари, матбуот ходимлари, айрим министрликлар ва идораларнинг вакиллари иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Н. Зайков кенгашни очиб, бундай деди:

КПСС Марказий Комитети январь Пленумидан сўнг икки ой вақт ўтди, бу Пленум катта сиёсий воқеа, партия билан халқ турмушининг ҳамма томонларини янгилаш йўлида муҳим босқич бўлди. Кадрлар сиёсатининг қайта қуриш босқичига мўлжалланган асосий йўналишлари ишлаб чиқилди.

Партия Марказий Комитети қайта қуриш қандай бораётганлигини мунтазам кузатиб турибди. Жойлардан олинаётган ахборот Марказий Комитет апрель ва январь Пленумлари йўлини, партия XXVII съезди қарорларини халқ якдиллик билан [illegible] қўллаб-қувватлаганлигига тўла қаноат ҳосил қилишга имкон беради. Бу экономикани ва ижтимоий ҳаётни соғломлаштиришга, партиянинг социал масалаларни ҳал этиш учун курашига, мамлакатимиз халқаро ташаббусларига ҳам тааллуқлидир. Одамлар социал адолатни мустаҳкамлашдаги катта силжишларни кўриб туришибди ва уларни ҳар томонлама маъқулламоқда. Кадрлар сиёсати тўла қўллаб-қувватланмоқда, раҳбарларни сайлаб қўйиш жараёни актив равишда бошланди. Ҳуллас, ҳаёт тобора жўшқин бўлиб бормоқда. Дабдабабозлик ва хўжакўрсин учун иш қилишга қарши кураш кучаймоқда. Бу эса қувонарлидир.

Қайта қуриш моҳиятини аниқ англаб етиш ва унинг суръатларини белгилаш сиёсий ва амалий жиҳатдан жуда муҳим вазифадир. Қайта қуришни амалга оширишда бўшашувчилик ва бепарволикка, иккиланишга, жўшқинлик ва куч-ғайратларнинг пасайишига сира йўл қўйиб бўлмайди.

Партия, совет, идеология кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишларини янгидан қуриш совет жамиятини қайта қуриш жараёнининг таркибий қисмидир. Бу — яхлит бир нарсанинг қисми бўлиб, мамлакатимизда юз бераётган ўзгартишларнинг ҳамма хусусиятлари унга ҳам тааллуқлидир.

Партия Марказий Комитети XXVII съезд ва январь Пленуми кўрсатмаларидан келиб чиқиб, КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида раҳбар кадрлар партиявий-сиёсий таълимини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги билан боғлиқ бўлган бугунги кенгашни ўтказишни зарур, деб топди.

Мазкур ҳужжат эълон қилингандан сўнг партия ўқув юртлари ишини қайта қуриш юзасидан бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Табиийки, уларни амалга ошириш чоғида изоҳлаб беришни талаб қиладиган саволлар пайдо бўлмоқда, амалга оширилаётган ўзгартишларни янада чуқурроқ англаб етиш учун фикрлашиб олиш зарурати туғилмоқда. Катта проблемалар ҳам борки, уларни ҳал этиш бирмунча коллектив куч-ғайрат сарфлашни талаб қилади.

Шунга асосланиш кераккки, КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумидаги докладида М. С. Горбачев таъкидлаб ўтганидек, барча партия кадрлари қайта қуриш имтиҳонидан ўтмоқда, лекин улар бу имтиҳондан турлича ўтмоқдалар. Кўп йўналишлар бўйича, шу жумладан сиёсий ва иқтисодий ўқиш, турли соҳаларни юқори малакали ва пухта тайёргарлик кўрган кадрлар билан мустаҳкамлаш юзасидан идеология фронтидаги ишларни чинакам авж олдириш керак.

Биз ҳаммамиз ишга янада зўр беришимиз, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириб, ишга тўсқинлик қилувчи ҳар қандай жараёнларни қатъият билан бартараф этишимиз, социал-иқтисодий ривожланиш планлари бажарилишига эришишимиз, партия турмуши ва бутун жамият ҳаётини ҳар томонлама янгилашдан иборат революцион иш теварагида оммани бирлаштиришимиз, КПСС XXVII съезди муҳитини актив қарор топтиришимиз керак.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг секретари Г. П. Разумовский доклад қилди.

(Давоми иккинчи бетда).

УЙҒУНЛИК ИЖОДКОРЛАРИ

Останкино темир-бетон телеминораси билан ЭР-200 учқур электр поезди ўртасида қандай ўхшашлик бор? Улар бирдай кўркам бўлиб, исми жисмига тамомила монанддир. Дизайнерлар уларни шундай қилиб яратганлар. Кучли «Ленин» атом музёрар кемаси қиёфасида ҳам, Саян-Шушенъ ГЭСи тўғонининг ҳусндор ёйида ҳам, ИЛ-86 ҳаво кемасининг қиёфасида ҳам уларнинг меҳнати кўзга ташланади. Гўзал, тежамли, ишлаб чиқариш ва маиший турмушда қулай буюмларни дизайнер иштирокидагина яратиш мумкин.

3 апрель куни Союзлар уйининг Колонна залида СССР Дизайнерлар союзининг таъсис съезди иш бошлади. Съезд қатнашчилари янги ижодий ташкилотнинг мақсад ва вазифаларини муҳокама қиладилар, унинг уставини тасдиқлайдилар, раҳбар органларини сайлайдилар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Бирюкова, бир қанча министрликлар ва идоралар, ижодий союзларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари президиумга чиқдилар.

СССР Дизайнерлар союзи ташкилот комитетининг раиси, Бутуниттифоқ техник эстетика илмий-тадқиқот институтининг директори Ю. Б. Соловьёв доклад қилди.

Ҳозирги вақтда дизайн, деди докладчи, мустақил фаолият доирасига айланди. Дизайнерлар иштирокисиз одамнинг фаолият муҳитини бадиий ва функционал жиҳатдан баркамол қилиб бўлмайди. Бугунги кунда шу муҳитни бадиий ижодиётнинг соҳаси: архитектура, дизайн ва тасвирий санъат вужудга келтирмоқда. Улар ўртасида энг яқин ижодий алоқалар ўрнатилмоғи лозим. Ишлаб чиқариш доираси билан истеъмол доираси ўртасидаги дизайн лойиҳа-бадиий ишланмалар соҳасидаги идоравий тарқоқликларни бартараф этишда ўз ролини ўйнаб, одам яшайдиган баркамол муҳит яратишга ёрдам бериши мумкин ва лозим.

Таъсис съезди 4 апрель куни ўз ишини тугатди.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИДАН

ҲОЗИРГИ ДОЛЗАРБ ВАЗИФА

ҚАЙТА ҚУРИШНИ ЧУҚУРЛАШТИРАЙЛИК, КАДРЛАР БИЛАН АКТИВРОҚ ИШЛАЙЛИК

НУКУС, 4 апрель. (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг якунлари ҳамда область партия ташкилотининг қайта қуришни жадаллаштириш ва кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш соҳасидаги вазифалари муҳокама этилди.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. Саликов доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Давр раҳбарлар ва мутахассислардан янгича ёндашувлар зарурлигини, бошқариш ва хўжалик юритиш иқтисодий методларининг ролини кучайтириш, маъмуриятчилик қилишдан воз кечиш, барча бўғинлардаги кадрлар малакасини ошириш, меҳнат ресурсларини ижтимоий ишлаб чиқаришга батамом жалб этиш зарурлигини тақозо этмоқда, дейилди пленумда. Ҳолбуки, Автоном республикада ҳозирча ишда тегишлича бурилиш қилингани йўқ, хўжалик ишларига партиявий таъсирнинг услуби ва методларида ўзгаришлар секин бормоқда. Бошланган йилда Қорақалпоғистон экономикасини ривожлантиришда жадаллаштириш эмас, балки сусайиш намоён бўлмоқда. Икки ой ичида ўтган йилнинг шу давридаги даражага нисбатан ишлаб чиқариш умумий ҳажми юзасидан кўрсаткичлар 2 процент, халқ истеъмоли моллари юзасидан — 4 процент, меҳнат унумдорлиги юзасидан эса 5 процент пасайиб кетди. Шартномалар асосида маҳсулот етказиб бериш кескин ёмонлашди. Ўтган йили полиз маҳсулотларидан ташқари, деҳқончилик маҳсулотларининг биронта тури бўйича ишлаб чиқариш плани бажарилмади. Социал соҳа ниҳоятда паст суръатлар билан ривожланмоқда. Идеология ишида ҳам жиддий камчиликларга барҳам берилмаган.

Эскича тўсқинлик механизми, кадрларнинг сусткашлиги, янгича ишлай билмаслиги таъсир қилмоқда. Автоном республика ходимларининг талайгина қисми янги талаблар моҳиятини ҳали тегишлича англаб олгани йўқ. Кадрларни кўтаришда шошма-шошарликдан халос бўлиш, резервдагилар билан мунтазам ишлашни таъминлаш зарур, деб таъкидланди пленумда.

Пленум Қорақалпоғистон область партия ташкилотининг бутун фаолиятини яхшилашга доир конкрет тадбирларни белгилади. Автоном республика коммунистлари, барча меҳнатчилари яна ҳам яхшироқ ишлай олишлари, туб бурилишга эришиб, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини конкрет ишлар, зарбдор меҳнат билан кутиб олишлари мумкин ва лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. Н. Лаврентьев нутқ сўзлади.

* * *

4 апрель куни Тошкент, Жиззах, Навоий, Бухоро ва Самарқанд область партия комитетларининг пленумлари бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми қарорларини бажариш соҳасида область партия ташкилотларининг вазифалари муҳокама этилди.

Тошкентдаги пленумда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов доклад қилди, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими И. Е. Пономарев нутқ сўзлади. Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров қатнашди.

Жиззахда Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари И. С. Умаров доклад қилди. Пленумда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. Н. Нишонов нутқ сўзлади. Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими М. Л. Ишков қатнашди.

Навоийда Навоий область партия комитетининг биринчи секретари А. С. Ефимов доклад қилди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Антонов нутқ сўзлади. Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими К. С. Денякин иштирок этди.

Бухорода область партия комитетининг биринчи секретари И. Жабборовнинг доклади тингланди. Пленумда Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси Ҳ. Алимова нутқ сўзлади. Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими К. И. Масик қатнашди.

Самарқандда Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев доклади тингланди. Пленумда Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси В. А. Ҳайдуров нутқ сўзлади. Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. И. Наконечний иштирок этди.

(ЎзТАГ).

* * *

(Область партия комитетлари пленумлари ҳақидаги ҳисоботлар газетанинг навбатдаги сонларида эълон қилинади).

ИДЕОЛОГИЯ АКТИВЛАРИ МАЛАКА ОШИРДИЛАР

25 мартдан 4 апрелга қадар Ўрта Осиё ва Закавказье республикалари идеология активлари, шунингдек Волгабўйининг идеология ходимлари Тошкентдаги Олий партия мактабида ўқидилар. Машғулотлар чоғида ҳозирги шароитда атеистик пропагандани кучайтириш билан боғлиқ бўлган масалалар кўриб чиқилди.

Семинар машғулотларида КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари И. А. Зараменский, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. Г. Машенцев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

КУН ТАРТИБИДА КАДРЛАР ЎҚУВИ

(Боши биринчи бетда).

Доклад муҳокамасида: Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари Г. Г. Бартошевич, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясининг ректори Р. Г. Яновский, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Коновалов, Украина Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабининг ректори И. П. Грушченко, КПСС Красноярск ўлка комитетининг секретари Н. П. Силкова, Ленинград Олий партия мактаби партия комитетининг секретари В. И. Лукин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Догонкин, КПСС Пенза область комитети курсининг мудири А. В. Родников, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг секретари Г. В. Алешин, Москва Олий партия мактаби ректори В. Н. Шостаковский, Ленинград Олий партия мактаби партия ва совет қурилиши кафедрасининг мудири Ю. И. Тарасов, КПСС Саратов область комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири Г. П. Разжигаев, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси социалистик маданият кафедрасининг раҳбари Ю. А. Лукин, Ростов Олий партия мактаби КПСС тарихи кафедрасининг мудири Ф. И. Поташев иштирок этдилар.

Марказий Комитетнинг январь Пленуми ўтмишдан, кадрлар билан ишлашдаги хатолардан ва кадрлар сиёсатидаги бузилишлардан тегишли сабоқ чиқариб олди, деб таъкидланди кенгашда. Ана шу сабоқлардан бири шундан иборатки, кадрларнинг сиёсий ва назарий тайёргарлигига, уларнинг ғоявий-ахлоқий чиниқишига етарли баҳо бермасликка йўл қўйиш мумкин эмас. Бундай тенденциялар шунга олиб келдики, олий партиявий-сиёсий таълимни аста-секин тугатишга қаратилган муайян йўл шаклланa бошлади. Марказий Комитет Сиёсий бюроси вужудга келган вазиятни таҳлил этиб, умуман раҳбар кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш партиянинг юксак вазифаларига мос келмаяпти, деган хулоса чиқарди. «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида раҳбар кадрларнинг партиявий-сиёсий таълимини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорда партия, совет ва идеология ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш системасини ривожлантиришнинг янги концепцияси ишлаб чиқилган.

Бош вазифа — олий партия ўқув юртларини партия аппаратининг барча бўғинлари учун кадрлар резервини вужудга келтиришнинг асосий манбаларидан бирига айлантиришдан иборат. 10—15 йил ичида партия ташкилотларининг бошқа ишлардан озод қилинган секретарларидан тортиб, партия ходимларининг кўпчилиги олий партиявий-сиёсий таълим олиши учун шарт-шароит яратиш, партия олий ўқув юртлари фаолияти миқёсларини кескин кўпайтириш кўзда тутилади. Таълим олувчилар контингенти тобора кўпроқ равишда партия аппарати ёш ходимларидан, айниқса шаҳар партия комитетлари, район партия комитетлари инструкторларидан, партия ташкилотларининг бошқа ишлардан озод қилинган секретарларидан ташкил этилади, шаҳар, район партия комитетлари инструкторларининг атиги 6 проценти, партия ташкилотларининг бошқа ишлардан озод қилинган секретарларининг 10 процентигина олий партиявий-сиёсий маълумотга эга. Шу билан бирга бошқа даражадаги кадрларни ўқитиш вазифаси ҳам жадал ҳал этилиши керак. Масалан, 1986 йилда партия олий ўқув юртларига бундан икки йил аввалдагига нисбатан шаҳар ва район партия комитетларининг секретарларидан 410 киши кўпроқ қабул қилинди. Кенгаш бундай ёндашувни тўғри, деб топди.

Тажриба шуни кўрсатдики, олий таълим базасида олий партия мактабларида ўқитишнинг таркиб топган формалари ва муддатлари кадрларнинг замонавий ғоявий-сиёсий тайёргарлиги учун талаб қилинадиган ҳажмда асосли билим олишга имкон беради. Олий партия мактабларида ўрта маълумотли кадрларни тайёрлашни кенгайтириш ва чуқурлаштириш тўғрисида фикр билдирилди. Бундай ўқитиш амалда тингловчиларнинг пухта олий партиявий сиёсий билим олишларини, илғор ишчилар ва колхозчилар ҳисобидан раҳбар кадрлар тайёрлашни кенгайтиришни таъминлаши керак.

Кенгашда ошкоралик, сайлаб қўйиш, қуйидан назорат қилиш, аттестациядан ўтказиш ва бошқа демократик формалар ҳамда методлар таълим беришга, бутун кадрлар тайёрлаш ишига жорий этилиши зарурлиги таъкидланди. Марказий Комитет ходимларини бир бўғиннинг ўзида жойлари ўзгартирилиши жараёнига кўмак беради, бошқа регионлардан янги лавозимларга кўтариш тартибида уларни масъулиятли лавозимларга юбориш ҳақидаги илтимосларни бажармоқда. Олий партия ўқув юртлари ҳам худди шу йўналишда ишлай бошлайдилар.

Докладда ва нутқларда партия, совет ва идеология ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг тажрибасини кенг ва мунтазам ўрганиш асосида кадрлар тайёрлаш сифатини яхшилашга катта эътибор берилди.

Аввало янги тажрибани ўрганиш ва умумлаштиришда ҳам қолоқликка йўл қўйиляпти. Шунинг учун ҳам бу ишни ташкил этишда партия ўқув юртлари ҳамда Компартиялар Марказий Комитетлари, ўлка, область партия комитетларининг узоқ муддатга мўлжалланган қўшма программаларига таяниш мақсадга мувофиқ, деб топилди. Академия составидаги партия, совет, идеология ишлари тажрибасини ўрганиш ва умумлаштириш институти илмий методик марказ ролини бажаради. Олий партия мактабининг лабораториялари мустаҳкамланади. Социологик ахборотни автоматлаштирилган усулда ишлаб чиқиш, оммавий савол-жавоблар ўтказиш имконияти яратилади. Ўқитувчилар, аспирантлар ва тингловчиларнинг партия комитетларида штатли стажировкасини ўтказиш жорий этилади.

Кенгашда кадрларни курсларда ўқитиш масалалари ҳар томонлама кўриб чиқилди. Тараққиётимизнинг жўшқинлигини инобатга олиб, Марказий Комитет беш йилликда икки маротаба 2-3 ҳафта мобайнида ходимларни оммавий тарзда қайта тайёрлашни жорий этишини зарур, деб топди. Олий партия мактабидаги курслар малака ошириш факультетларига айлантирилди. Партия комитетлари ҳузуридаги курсларни, уларнинг база ва штатларини тубдан ривожлантириш лозим бўлади. Қуйи бўғин активларини ўқитиш юзасидан конкрет таклифлар киритилди. Малака ошириш системасига тажрибадаги энг қимматли нарсаларни, энг илғор ғояларни доимо жорий этиб бориш, бу тажриба ва ғояларни синовдан ўтказиш учун ва билимларни чуқурлаштириш учун мунозаралар ўтказиш, энг яхши мутахассислар, партия ва давлат ходимларига минбар бериш керак.

Раҳбар кадрларни ўқитишни яхшилашнинг, бу иш мазмунини янги даражага кўтаришнинг комплекс тадбирлари алоҳида кўриб чиқилди. Бу — олий партия ўқув юртлари аввало, ректоратлар ва партия ташкилотларнинг, профессор-ўқитувчилар составининг асосий ва марказий вазифасидир.

Апрель Пленуми, партиянинг XXVII съезди воқеликни назарий идрок этишнинг янги даврини очди. Ижтимоий фанлар ўтмиш ва ҳозирги даврни аниқ ўрганиш заминига қайтмоқда. Қайта қуришнинг янги жараёни шундай вазиятни вужудга келтирдики, эндиликда кўпчилик масалаларни эски позициялардан туриб ўрганиш сира мумкин бўлмай қолди, қадриятларни муайян тарзда қайта баҳолаш, ўқитишнинг бутун-бутун йўналишларини назарий ва методик жиҳатдан ишлаб чиқиш талаб этилади.

Аввало, гап марксизм-ленинизм назарияси таркибий қисмлари ва КПССнинг тарихий тажрибасини ўрганишда бирлик принципига риоя этиш хусусида бормоқда. Бу принцип давр синовидан, социалистик қурилиш практикаси синовидан ўтган принципдир. Марксизм-ленинизм назариясини системали ўрганишни янги проблемаларни чуқур ёритиш билан биргаликда қўшиб олиб бориш кадрлар назарий тайёргарлиги даражасини янада ошириш учун негиз бўлиши керак. Фалсафа соҳасидаги саводсизликни тугатишдан раҳбар кадрларни ўқитишда воқеликдан илмий асосда, дунёқараш негизида умумлашмалар чиқаришга ўргатишга ўтиш вақти келди.

Раҳбар кадрларнинг сиёсий-иқтисодий тайёргарлигидаги турғунликка барҳам бериш зарур. Хўжалик механизмида рўй бераётган жараёнларни чуқур ўрганишга, таҳлилнинг замонавий методларини ўрганиб олишга алоҳида эътибор берилиши керак.

Тинчлик ва қуролсизланиш учун курашдаги, ҳозирги замондаги асосий сиёсий кучларнинг жойлашуви ва уларнинг ижтимоий жараёндаги роли, икки ижтимоий система ўртасидаги идеологик курашнинг ўзига хос хусусиятларига берилаётган янги баҳоларнинг бутун хазинаси ўзлаштириб олинишини таминлаш муҳимдир.

Партия ва совет қурилиши масалаларини ўрганиш касб маҳорати пойдеворини ташкил этади. Партия қурилиши мутахассислари фанни белгилашда партия ва совет қурилиши фанига илмий мукаммаллик бахш этиш, партия тараққиётидаги қонуниятларни очиш йўлида кейинги йилларда кўп куч-ғайрат сарфладилар. Аммо нотиқлар таъкидлаб ўтишганидек, партия қурилиши курсининг мазмуни партия ходимларини қаноатлантирмаяпти.

Программалар ва дарсликлар муаллифларига, олимлар ва ўқитувчиларга ҳозирча партия ривожланиш жараёнига диалектик қараш етишмаяпти. Бу программалар ва дарсликларни тузувчилар кўпинча реал ҳаётда ҳар қандай объективлик субъективлик касб этишини, объективлик партия коллективларининг, коммунистларнинг фаолиятида мужассамлашувини унутиб қўймоқдалар. Демак, кадрларни ўқитиш нуқтаи-назаридан энг мароқли ва муҳим жиҳатлар — объективликдан субъектив омилга ўтишни кўрсатиш, очиб бериш, партиявий раҳбарликни қайта қуришда субъектив омилнинг роли ва вазифаларини аниқлаш унутилмоқда. Иқтисодий факт — сиёсий хулоса — масалани партиявий ҳал қилиш формалари занжирида айнан ўрта бўғин кўпинча тушиб қолмоқда. Янги шароитларга эски формалар билан ёндашиш, маъмуриятчилик, қоғозбозлик ва расмиятчиликнинг бошқа кўринишлари худди шунинг оқибатидир.

Партия ходими касб маҳоратининг мезони унинг меҳнаткашларни ғоявий тарбиялаш билан шахсан шуғулланишга қодирлигида, идеология ишига мойиллигидадир. Ана шу мойилликни партия қурилиши курси ўрганилаётганида, бу курснинг яхлитлигини бузмаган ҳолда шакллантириш лозим бўлади. Олий партия ўқув юртларини битириб чиқувчилар учун партия ва совет қурилиши ихтисосини жорий этиш тўғрисидаги қарор мамнуният билан кутиб олинди.

Раҳбар кадрлар тарбиясининг ғоявий-сиёсий, маданий ва аҳлоқий жиҳатларининг ниҳоятда яқинлашуви биз бошимиздан кечираётган даврнинг ўзига хос хислатидир. Олий партия ўқув юртлари партия аъзосининг ҳалол ва соф қиёфаси учун курашда кўп иш қилишлари мумкин ва лозим. Партия олий ўқув юртлари ўқув планларига янги фан — социалистик маданият асослари фанининг киритилиши катта қизиқиш уйғотди.

Партия олий ўқув юртларининг илмий ишни йўлга қўйиш фаолиятига танқидий баҳо берилди. КПСС Марказий Комитетининг СССР Фанлар академияси бир қанча илмий муассасалари, «Коммунист» журнали тўғрисидаги қарорларида, мамлакат олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедралари мудирларининг кенгашида ижтимоий фанлар юзасидан тадқиқотларни ривожлантиришдаги қайд этиб ўтилган камчиликлар Академия ва Олий партия мактаби илмий коллективларига ҳам хосдир, деб таъкидланди. Академиянинг ва Олий партия мактабининг илмий коллективларига партия тараққиётининг қонуниятлари, унинг раҳбарлик роли, социализмнинг сиёсий системаси тўғрисида тадқиқотлар ўтказиш учун алоҳида масъулият юкланган.

Партия олий ўқув юртларининг ўқитувчи кадрлари — энг асосий масаладир. Худди ана шу ўқитувчи кадрлар қайта қуришни давом эттириш, жадаллаштиришни таъминлаш ишониб топшириладиган кишилар тайёргарлиги сифатини белгилаб берадилар. Аммо ҳозир Академияда ҳам, партия мактабларида ҳам замон талабидан орқада қолган, ўқилаётган лекциялар ва ўтказилаётган машғулотлар мазмунига чинакамига янгича руҳ бахш этишга қодир бўлмаган, тингловчиларга талабчанликни ошира олмаётган, ўқитиш методикасини қайта қуролмаётган ўқитувчилар бор. Ўқитувчилар составининг кексайиши жараёни кучаймоқда, улар орасида фан докторлари, профессорлар кам. Тажрибали ўқитувчилар илмий ўринбосарларни суст тайёрламоқдалар. Кадрлар тайёрлаш кўлами кескин ўсиши, ўқув-педагогик ишлар ҳажмининг нормативлари қайта кўриб чиқилиши инобатга олинадиган бўлса, ўқитувчиларни 2—2,5 баравар кўпайтириш лозим бўлади.

Сўзга чиққанлар партия олий ўқув юртларидаги партия ташкилотларининг роли анча оширилиши лозимлигини таъкидладилар. Партия комитетлари ва цех партия ташкилотларининг бюролари, партия группалари ўқув-методика, илмий-тадқиқот ва ғоявий-тарбиявий ишларнинг йўлга қўйилишига, тингловчиларни тайёрлаш сифатига ҳали суст таъсир ўтказмоқдалар.

Қабул қилинаётган қарорларда аниқлик етишмайди, уларнинг самараси паст. Партия ташкилотлари ўқитувчилар ва тингловчилар коллективларида маънавий ва сиёсий соғломликка асосланган чинакамига ўртоқлик муносабатларини яратишлари шарт, деб таъкидланди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари В. А. Григорьев, Ю. А. Скляров, КПСС Марказий Комитети Ишлар мудири Н. Е. Кручина, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи А. Д. Лизичев, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

(ТАСС).

ХОТИН-ҚИЗЛАР КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

4 апрель куни Андижон ва Наманганда область хотин-қизлар конференциялари бўлиб ўтди. Хотин-қизлар кенгашларининг КПСС XXVII съезди қарорларини рўёбга чиқариш, республикани социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришда уларнинг ролини ошириш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинди.

Совет хотин-қизлари, деб таъкидланди конференцияларда, коммунистик қурилишнинг илғор марраларида турибдилар, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақада зўр ғайрат билан қатнашмоқдалар. Совет жамияти турмушининг барча соҳаларида рўй бераётган қайта қуришга хотин-қизларни янада фаолроқ жалб этиш зарурлиги тўғрисида гапирилди.

Наманагандаги конференцияда Наманган область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. Ражабов нутқ сўзлади.

Область хотин-қизлар кенгашларининг янги составлари, Ўзбекистон хотин-қизларининг бешинчи съездига делегатлар сайланди.

(ЎзТАГ).

КЎЧАТ ЭКИШНИ ЎЗ ВАҚТИДА СИФАТЛИ АДО ЭТАЙЛИК

ЗАРБДОР ИККИ ОЙЛИК ДАВОМ ЭТАДИ

Ўрмонлар ва боғлар барпо этиш икки ойлигининг биринчи ярми тугади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг қарорини изчил амалга оширишга актив қўшилган ўлкамиз аҳолиси Табиатни муҳофаза қилиш республика жамиятининг янги боғ-роғлар бунёд этиш ҳақидаги Мурожаатномасини якдил қўллаб-қувватлаб, кўчат экиш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, кўчатлар бу йил нам етарли бўлган тупроққа экилмоқда. Бу уларнинг, шубҳасиз, тез орада авж олиб кетишини таъминлайди.

Ўрмон хўжалиги, Уй-жой-коммунал хўжалиги министрликлари, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети ва Р. Р. Шредер номидаги илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари етарли миқдорда кўчат тайёрладилар ва ҳамма ташкилотларни ўрмон, мевали ҳамда манзарали дарахт ниҳоллари билан тўла таъмин этдилар. Кўплаб миқдорда атиргул ва бошқа чиройли гулловчи бута кўчатлари етиштирилди. Табиатни муҳофаза қилиш республика жамияти мактаблар, болалар боғчалари ва уйлари, касалхоналар учун кўчатлар сотиб олди ва уларни жамият ҳисобидан шу ниҳоллар билан таъминлади.

Март ойининг сўнгги якшанбаси—29 март куни кўчат ўтказиш ва ободонлаштириш бўйича умумреспублика якшанбалиги ўтказилди.

Умумреспублика якшанбалиги ҳар биримиз ўз яқин кишиларимизни эслайдиган, уларга атаб кўчат, бута, гул ўтказадиган, ёдгорликлар ўрнатадиган Хотира кунида ўтди. Каттагина ишлар амалга оширилди. Эндиги асосий вазифалардан бири — экилган ниҳолларни тўла сақлаб қолишдан иборат.

Икки ойликнинг ўтган даврида қилинган ишларнинг таҳлили кўплаб министрликлар, идоралар кўчат экиб боғ яратиш бўйича ўз зиммаларидаги топшириқларини барвақт, ошириб ,адо этганликларини кўрсатмоқда. Масалан, Узбекгидроэнергострой коллективи бу борадаги топшириқни беш баравар ошириб бажарди. Кўчат экиш плани Қурилиш материаллари саноати министрлиги бўйича 156,8, «Главсредазирсовхозстрой» бўйича 145, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими бўйича 113,9, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси бўйича 111, Давлат агросаноат комитети бўйича 108,9 процент бажарилди.

Икки ойлик топшириқлари Фарғона областида 183, Жиззах областида 145,1, Қашқадарё областида 108,2, Бухоро областида 106,4, Наманган областида 103,5 процент адо этилди. Самарқанд (96,7 процент), Сирдарё (92,7 процент), Тошкент (90 процент) областлари ва Тошкент шаҳри (95,7 процент)да кўчат экиш ишлари тугалланиш арафасида.

Республика бўйича жами 105 миллион 464 минг туп турли хил ниҳоллар ўтказилди. Бу топшириқнинг 97,8 процентига тенгдир.

Аммо қатор министрлик ва идораларга чақириқлар ҳам, мурожаатномалар ҳам, матбуотдаги чиқишлар ҳам етиб бормаган кўринади. Йўқса, республика Спорт комитети (раиси М. И. Иброҳимов) ҳануз кўчат экишни бошламаганлигини нима билан изоҳлаш мумкин? Кўчат экиш топшириғи Маданият министрлиги (министри М. А. Аҳмедова) бўйича 32,8, Автомобиль транспорти министрлиги (министри Э. А. Таймазов) бўйича 18,2, Нефть маҳсулотлари давлат комитети (раиси В. А. Ҳамидов) бўйича 16,7, Савдо министрлиги (министр ўринбосари К. Н. Комилова) бўйича 10,6, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси (директори И. А. Азизов) бўйича 9,1, Геология министрлиги (министри Т. Ш. Шоёқубов) бўйича 8,8, Гражданавиацияси бошқармаси (бошлиғи Б. Т. Турик) бўйича 4,6, Маҳаллий саноат министрлиги (министри У. К. Исмоилов) бўйича 1,8, Социал таъминот министрлиги (министри Х. Ё. Ёқубжонова) бўйича 1,6 процент уддаланди, холос...

* * *

Республика областлари, министрликлари ва идоралари бўйича кўчат ўтказишнинг бориши тўғрисида шу йил 1 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Ўрмонлар ва боғлар барпо этиш икки ойлиги бўйича берилган топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

ФАРҒОНА	**183,0**
ЖИЗЗАХ	**145,1**
ҚАШҚАДАРЁ	**108,2.**
БУХОРО	**106,4**
НАМАНГАН	**103,5**
Самарқанд	**96,7**
Тошкент шаҳри	**95,7**
Сирдарё	**92,7**
Тошкент	**90,0**
Хоразм	**80,2**
Андижон	**78,0**
Сурхондарё	**68,4**
Навоий	**41,3**
ҚҚАССР	**26,5**
Республика бўйича	**97,8**
* * *	
Узбекгидроэнергострой	**525,0**
Қурилиш материаллари саноати министрлиги	**156,8**
Главсредазирсовхозстрой	**145**
ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими	**113,9**
Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси	**111,0**
Давлат агросаноат комитети	**108,9**
Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги	92,8
Тошкент шаҳар ижроия комитети	90,1
Госкомводстрой	87,8
Ҳунар-техника таълими давлат комитети	86,4
Маориф министрлиги	68,8
Ўрмон хўжалиги министрлиги	67,8
Ўзбекистон ССР Қурилиш банки	66,7
Алоқа министрлиги	64,2
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	63,6
Ғалла маҳсулотлари министрлиги	61,9
Соғлиқни сақлаш министрлиги	59,4
Балиқ хўжалиги давлат комитети	57,3
Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги	56,2
Қурилиш министрлиги	54,6
Автомобиль йўллари қуриш ва ундан фойдаланиш министрлиги	51,8
Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	50,5
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги	49,2
Ички ишлар министрлиги	48,3
Маданият министрлиги	32,8
Ўзбекбирлашув	26,2
Автомобиль транспорти министрлиги	21,4
Енгил саноат министрлиги	18,2
Госкомнефтепродукт	16,7
Савдо министрлиги	10,6
ВДНХ	9,1
Геология министрлиги	8,8
Граждан авиацияси бошқармаси	4,6
Маҳаллий саноат министрлиги	1,8
Социал таъминот министрлиги	1,6
Спорт комитети	—

• Бизнинг календарь

ЮКСАК МАҚСАДГА САДОҚАТ

«Пролетариат Герценни ҳурматлаб ёдга оларкан, ундан ибрат олиб, революцион назариянинг буюк аҳамиятини ўрганмоқда; — революцияга чексиз садоқат ва халққа қарата қилинган революцион тарғибот, ҳатто экиш билан ҳосил йиғиш ўртасида ўн йиллар вақт ўтган тақдирда ҳам, бекар кетмаслигини ўрганмоқда».

В. И. ЛЕНИН.

Буюк рус революционер-демократи, публицисти, ёзувчиси, «рус» социализмининг асосчиси Александр Иванович Герцен (1812—1870) ҳаёт бўлганида эртага 175 ёшга тўларди. У ўзининг бутун ҳаётини крепостнойчиликка ва самодержаниега қарши рус халқининг бахтли келажаги учун курашга бағишлади. Герцен озодлик ҳаракатида декабристлар анъаналарини давом эттирган дворян инқилобчиси сифатида майдонга чиқди. Ажойиб қобилият, битмас-туганмас ғайрат-шижоат, санъаткор истеъдоди ва тафаккур кучи унга рус ижтимоий ҳаётида асосий фигуралардан бирига айланиш имконини берди.

Ёш Герцен крепостнойчиликка қарши ўзининг беллетристик асарлари билан зарба берди. Бу нарса уни йирик реалист ёзувчилар қаторига олиб чиқди. Герцен рус материалистик фалсафаси ривожига муҳим ҳисса қўшди. У ўзининг бир қатор фалсафий асарларида Гегелнинг «инқилоб алгебраси» диалектикасини изоҳлаб, антагонизмдан холи бўлган жамиятда инсоният тараққиётининг қонунийлигини асослашга уринди. Герцен Россиядан чиқиб кетгач, ўз ҳаётини бутунлай революционер-демократнинг назарий ва амалий фаолиятига бағишлади. У 1848 йилги француз инқилоби мағлубиятига хато баҳо берди. Уни социализм учун ўнг келмаган жанг, деб атади. Шу туфайли Герцен Ғарбий Европанинг инқилобий имкониятларига тушкунлик билан қарай бошлади ва озодлик ҳаракати тараққиётига бўлган бутун умидини Россияга боғлади.

Александр Иванович Герцен народникликнинг назарий асосларини ишлаб чиқди. Бу асосларда жамиятни капиталистик тараққиётни четлаб ўтган ҳолда деҳқонлар жамоаси асосида социалистик қайта қуриш ғоясини илгари сурди. Герценнинг Лондонда нашр этган «Колокол»и Россияда демократик ва революцион кучларнинг бирлашишига, «Ер ва ирода» инқилобий ташкилотининг вужудга келишига кўмаклашди.

Герцен «Хорижда эркин рус матбуоти» ташкил этганлигига В. И. Ленин юксак баҳо берди. Уни Россиядаги озодлик ҳаракати олдидаги улкан хизмат, деб атади.

Герцен дунёқарашидаги заиф жиҳатларга қарамай, унинг фаолияти, ижоди ҳаётга инқилобий ёндашиш, ўз халқига, ўз Ватанига хизмат қилишдек юксак мақсадларга садоқат намунаси бўлиб қолади.

МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИНИНГ КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекбирлашув кенгашининг 4 апрель куни бўлиб ўтган йиғилишида республика Матлубот кооперациясининг фаолияти мавжуд камчиликлар ва ҳал этилмаган проблемаларни холис таҳлил этиш, бутун ишни қайта қуриш йўлларини қидириб топиш позицияларидан туриб кўриб чиқилди. КПСС XXVII съезд қарорларини бажариш юзасидан правлениенинг 1986 йилги ҳисоботи ва Ўзбекистон матлубот кооперациясининг КПСС Марказий Комитетининг 1987 йилги январь Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди.

Йиғилишда матлубот кооперациясининг жуда катта имкониятларидан, унинг йирик иқтисодий ва кадрлар потенциалидан ҳали тўлиқ фойдаланилмаётганлиги айтиб ўтилди. Кооператив хўжалигига раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Ишларни қайта қуриш ғоят суст ва қатъиятсизлик билан амалга оширилмоқда.

Қишлоқ аҳолисига қониқарсиз савдо хизмати кўрсатилаётганлиги, энг зарур ва кундалик харид моллари билан таъминлашда узилишлар содир бўлаётганлиги ўртача яхши рақамлар билан ҳас-пўшланмоқда. Кооператив саноат, тайёрлов ташкилотлари фаолиятида, кооператив мулкни сақлашда анчагина камчиликлар мавжуд.

Савдо-сотиқ яхши ташкил этилмаганлиги, унинг моддий-техника базаси етарли даражада эмаслиги товар обороти плани бажарилмаётганлигининг асосий сабабларидир. Ўзбекбирлашув правлениесининг кооператив ташкилотлар ва корхоналар раҳбарларига нисбатан талабчанлиги сусайтириб юборилганлиги натижасида шундай аҳвол юз бермоқда. Меҳнаткашлар партия ва давлатнинг сиёсати тўғрисида, жамиятни қайта қуриш қандай бораётганлиги ҳақида одамларнинг кундалик эҳтиёжлари қандай қондирилаётганлигига қараб фикр юритишларини билиш пайти келди, дейишди нотиқлар.

Кадрлар билан олиб борилаётган ишларда жиддий камчиликлар ва нуқсонлар бор. Ташаббускор мутахассисларни, ёшларни, хотин-қизларни юқори лавозимларга кўтаришга, мустаҳкам кадрлар резервини тайёрлашга кам эътибор берилмоқда. Матлубот союзларининг правлениелари ходимларнинг сиёсий, ишчанлик ва маънавий фазилатларини юзаки ўрганмоқдалар, кадрларни танлаш масалаларида меҳнат коллективларининг фикрини ҳисобга олмай, ошкораликни четлаб ўтмоқдалар. Юртдошлик жиҳатларига қараб кадрларни танлаш, ўз обрўсини йўқотган ходимларни бир лавозимдан бошқа лавозимга ўтказиш фактлари учраб турибди. Кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш системасини қайта қуриш зарур. Йиғилишда Ўзбекбирлашув правлениеси, Қорақалпоғистон республика ва область матлубот союзлари правлениеси аппаратининг иш услубини тубдан ўзгартириш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Шу йил 1 июлидан бошлаб матлубот кооперациясини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартибига, жумладан, чинакам хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтказилиши, деб таъкидлашди сўзга чиққан кишилар, ана шу кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни ҳал этишга кўмаклашади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок сўзга чиқди.

(ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«Ҳаммаси мактабдан бошланади»

Газетанинг 1987 йил 6 январь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Андижон, Фарғона, Сирдарё областларининг айрим мактабларида спорт заллари етишмаслиги, улардан оқилона фойдаланилмаётгани танқид қилинган эди.

— Мақола область агросаноат комитети коллегиясида, область халқ маорифи бўлими, Жалолқудуқ, Хўжаобод район халқ маорифи бўлимлари, бу районлар агросаноат кенгаши йиғилишларида муҳокама қилинди, — дейилади Андижон область партия комитетининг биринчи секретари М. Орипжонов имзоси билан олинган расмий жавобда — Мақолада келтирилган фактлар тўғри деб топилди, йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан комплекс тадбирлар ишлаб чиқилди ҳамда тасдиқланди. Шунингдек, мақола Жалолқудуқ, Хўжаобод район партия комитетларида ҳам кўрилиб, умумий ўрта мактаблар моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича тадбирлар белгиланди.

Ўтган давр мобайнида Жалолқудуқ районидаги 15-, 16-мактабларда гимнастика шаҳарчалари қайта жиҳозланди, спорт майдончалари тартибга келтирилди, 16-мактабнинг филиалида жисмоний тарбия дарсларини ўтиш учун етарли шароит яратилди. Мактаб директорлари Х. Тожибоев, П. Исроилов ва Хўжаобод районидаги 6-мактаб директори Д. Исроиловлар қаттиқ огоҳлантирилди.

1987—1988 ўқув йилигача Хўжаобод районидаги 46-мактаб спорт майдончаси кенгайтирилади ва физкультура-оммавий ишларни ўтказиш бўйича етарли шароит вужудга келтирилади.

Область агросаноат комитети қишлоқ мактаблари учун қурилаётган янги спорт заллари ва майдончалари қурилишини тезлаштириш, уларни моддий-техника базаси билан мустаҳкамлаш, гимнастика шаҳарчалари ва бошқа спорт иншоотларидан фойдаланиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқди. Мазкур тадбирларнинг бажарилишини область партия комитети назорат остига олди.

— Мақола тегишли шаҳар, район ҳамда область халқ маорифи бўлимларида муҳокама этилди, — дейилади Фарғона область Совети ижроия комитетидан олинган расмий жавобда. —Ҳақиқатан Охунбобоев, Риштон районларида ва Қувасой шаҳрида барча мактаблар ўзларининг спорт залларига эга эмаслар.

Бувайда районидаги 20-мактабдаги спорт зали кино залига айлантирилган. Ўқувчиларни жисмоний тарбиялаш, физкультура-оммавий ишларни ташкил этиш ва спорт заллари ҳолати бўйича текшириш якунлари мактаб очиқ партия йиғилишида муҳокама қилинди. Спорт зали қайта жиҳозланиб, зарур инвентарлар билан бойитилди. Жисмоний тарбия дарслари программага мувофиқ спорт залида ўтказилмоқда.

Бувайда районидаги 21-мактаб педагогика совети мактаб ўқувчиларини жисмоний тарбиялашни яхшилаш бўйича қатор тадбирлар ишлаб чиқди. Мактабга зарур спорт инвентарлари сотиб олинди. Физкультура ва спорт бўйича агитация ва пропаганда бурчаги безатилди, баскетбол майдончаси тартибга келтирилди, мактаб спорт секцияларининг иши яхшиланди.

Ишда йўл қўйган нуқсонлари учун физкультура ўқитувчиси У. Сулаймоновга ва тренер А. Каримовга выговор берилди.

Шунингдек, Бувайда район халқ маорифи бўлими советида ўқувчиларнинг жисмоний тарбиясини назорат қилишда нуқсонларга йўл қўйганлиги учун 20, 21-мактаб, 82-мактаб-интернат директорлари М. Бадалбоев, Н. Қурбонов, У. Алиевлар қаттиқ огоҳлантирилдилар.

Область ижроия комитети ўрта мактабларни спорт базалари билан мустаҳкамлаш мақсадида тадбирлар ишлаб чиқди. 1987—1990 йилларда Охунбобоев районида 8 та, Риштон районида 9 та ва Қувасой шаҳрида 5 та спорт заллари қурилиши планлаштирилди.

1986 йил сентябридан Марғилон болалар ва ўсмирлар спорт мактаби учун спорт комплекси қурилиши олиб борилмоқда. Ўзбекистон районида ҳашар йўли билан қурилаётган ана шундай спорт комплекси шу йили фойдаланишга топширилади. Келгуси йилнинг январида Ленинград ва Фрунзе районларида болалар ва ўсмирлар спорт мактаби учун спорт комплекси қурилиши бошлаб юборилади.

Шу хусусда СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИ И. ҚЎЧҚОРОВнинг расмий жавобига қараганда мақоладаги танқид тўғри ва у айни вақтда ёзилганлиги эътироф этилади. Мақола область халқ маорифи бўлими совети ва «Ёш куч» кўнгилли спорт жамияти область президиумида барча район ва шаҳар халқ маорифи бўлимлари мудирлари, «Ёш куч» кўнгилли спорт жамияти ходимлари иштирокида муҳокама этилди.

Йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этиш мақсадида область халқ маорифи бўлимида тадбирлар ишлаб чиқилиб, тасдиқланди. Гулистон шаҳар ижроия комитетига 1987 йилда 8-мактабдаги сузиш ҳавзасини капитал ремонт қилиш ва келгуси йилда сузиш ҳавзаси учун айвон қуриш топширилди.

Жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш масалаларига масъулиятсизлик билан қараганлиги учун Ховос, Меҳнатобод, Ильич, Гулистон, Комсомол районлари, Гулистон, Янгиер шаҳар халқ маорифи бўлимлари мудирлари, «Ёш куч» кўнгилли спорт жамияти область совети раиси ўринбосарлари А. Ғуломов, Ж. Абдалиев огоҳлантирилдилар.

Оқолтин районидаги 9-мактаб директори Зулқайнаров, Ворошилов районидаги 11-мактаб директори Қулбеков, Боёвут район «Ёш куч» кўнгилли спорт жамияти раиси ўринбосари Ҳ. Усмонқуловларга ҳайфсан эълон қилинди.

Мақола юзасидан редакция АНДИЖОН ОБЛАСТЬ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИдан ҳам расмий жавоб олди.

Байрам шарафига

Мамлакатнинг минерал-хом ашё базасининг мустаҳкамланиши кўп жиҳатдан геологларнинг куч-ғайратларига боғлиқдир. Тармоқ меҳнаткашлари қаҳратон Шимолий Тундрадан то Туркманистоннинг жазирама қумликларигача бўлган кенг майдонларда иш олиб борадилар. Улар КПСС XXVII съезди қарорларини бажара бориб, фан-техника тараққиёти ютуқлари асосида геология-разведка ишларини жадаллаштиришга, уларнинг самарадорлиги ва сифатини оширишга интилмоқдалар. 3 апрель куни Москвада Геологлар кунига бағишланиб ўтказилган тантанали йиғилишда ана шу ҳақда гапирилди.

СССР геология министри Е. А. Козловский доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. Г. Ведерников, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири И. П. Ястребов, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари президиумдан жой олганлар.

Йиғилиш қатнашчилари шу йил ва беш йиллик топшириқларини бажариш учун ўзимизнинг бутун куч ва билимимизни сарфлаймиз, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб оламиз, деб ишонтирдилар.

(ТАСС мухбири).

• Бугун—Геологлар куни

СУВ КЕЛТИРГАН АЗИЗ

Ҳар бир касбнинг ўз гашти бор. Гидрогеологлар эса сув ташвишида. Улар — ичимлик ва деҳқончилик учун зарур бўлган обиҳаёт манбаларини излаб топиш билан машғул бўлган муборак касб эгалари.

Мамлакатимиздаги барча геологлар каби «Ўзбекгидрогеология» бирлашмасининг Фарғона экспедицияси коллективи ҳам ўз анъанавий байрамлари — Геологлар кунини муносиб кутиб олмоқдалар.

Айниқса сўнгги йилларда сув танқислиги қаттиқ сезиляпти, сувга бўлган эҳтиёж ортиб бормоқда. Эҳтиёж кўпроқ ер ости сувлари ҳисобига қондирилмоқда. Экспедиция гидрогеологлари Фарғона водийси шаҳар ва қишлоқларини ичимлик ҳамда техник сув билан таъминлашда алоҳида жасорат кўрсатаётирлар.

Экспедиция зарур замонавий техника воситалари билан таъминланган. Ишчилар меҳнати учун қулайликлар яратилган. Уларнинг маданий-маиший шароитлари ҳақида ҳам алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда.

Гидрогеологлар кейинги йилларда илғор иш усулларига кенг амал қила бошладилар. Асосий коллективлар — пармаловчилар ва тажриба-фильтрловчилар бригадалари пудрат усулида ишлашга ўтказилди. Ҳаёт синовидан ўтган бу усул коллективлар фаолиятидан мустаҳкам ўрин олди. Эътиборли жиҳати шуки, пудрат туфайли бригадалар сонини қисқартириш мумкин бўлди. Аммо иш ҳажми камайгани йўқ. Шунингдек, асосий фонддан 85 минг сўм маблағ иқтисод қилиб қолишга муваффақ бўлинди. Гидрогеологик изланишларнинг сифати ҳам яхшиланди.

Айниқса, 1986 йилдан бошлаб меҳнат натижаларида катта ижобий силжиш сезила бошладики, бунга қайта қуриш ва жадаллаштириш тадбирлари туфайли эришилмоқда.

— Мусобақанинг ошкоралиги, аҳиллик ва интизом ютуқларимиз омили бўлмоқда, — деди пармаловчилар бригадаси бошлиғи, мастер Эгамберди Мамажонов, — Иш вақтидан унумли фойдаланишга ҳаракат қиладиган бўлиб қолдик. Натижада бажариладиган иш ҳажми ортиб боряпти. Қоришма тайёрлаш жараёнларини бирмунча жадаллаштирдик. Шу тадбир туфайли энди қоришма кутиб, бекор туриб қолишлар кескин қисқарди.

Пармаловчилар яшайдиган кўчма вагонлар шинам, озода. У зарур нарсалар билан тўла таъминланган. «Гидрогеолог» посёлкасида коттеж типида 20 оилага мўлжалланган 10 та, ҳар бири 8 квартирали 3 та уй қурилди.

Экспедиция ёрдамчи хўжалиги ҳам ривожланиб бормоқда. Мазкур хўжаликда 50 бош қорамол ва бошқа жониворлар бор. Ёрдамчи хўжаликни янада кенгайтириш зарурати туғилди. Аммо бунга эришишнинг иложи бўлмаяпти. Чунки, озуқа базасини яратиш муаммоси бизга қатор қийинчиликлар туғдираяпти.

Қайта қуриш, жадаллаштириш экспедиция иқтисодий-техника кўрсаткичларини яхшилаб бориш имконини бераётир. Экспедиция бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог, геология-минералогия фанлари кандидати Эркин Иномов мана шундай деди: —

— Коллективимиз аъзолари КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, хўжалик юритишнинг янги усулида ишлашга — харажатларни ўзи қоплаш ва ўзини маблағ билан таъминлаш системасига ўтишга тайёргарлик кўра бошлади. Геофизиклар, топографлар ва қурувчилар бригадаларини пудрат усулига ўтказиш ишлари батамом тугалланди.

Камчиликлар ҳам йўқ эмас. Илғор коллективлар сафи кенгайиб боряпти. Бироқ ҳамон қолоқликка бутунлай барҳам берилмаган. Масалан, 7-бригада қолоқликдан чиқолмаяпти. Бу ерда ишларнинг бориши устидан назорат ўрнатилмаган. Меҳнатни ташкил этишда бошбошдоқлик мавжуд. Шу сабабли бригада бошлиғи сайлови ўтказилди. Янги бригадирни эса пармаловчиларнинг ўзлари сайладилар.

Насослар, манометр, плафон, вентилятор етишмайди. Инсон омили фаолиятини активлаштириш чоралари кўрилмоқда. Кейинги ойларда дала отрядларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш яхшиланиб бормоқда. Ёзда асқотадиган кичик сиғимли совутгичлар тахт қилиб қўйилиши зарур.

Илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш учун ҳали кўп иш қилинишини ҳаёт тақозо этяпти. Гидрогеология ва инженерлик геологияси пармалаш компрессорини такомиллаштириш масаласига аҳамият бериши керак. Бусиз ишда жадаллашишга эришиб бўлмайди. Ўзбек, рус, украин, белорус, арман, қозоқ, тожик, корейс, татар, грек, хуллас, 15 дан ортиқ миллат вакиллари бир тан-бир жон бўлиб ишлаётган коллектив Улуғ Октябрь 70 йиллигини муносиб нишонлаш ҳаракатида, экспедиция коллективи юбилейни беш йиллик икки йили планини бажариш билан кутиб олиш учун мусобақани авж олдирмоқда.

Байрам айёмида Р. Ғозиев, А. Жумабоев, М. Попелич, II ва III даража Меҳнат Шуҳрати орденли Н. Угланов, Халқлар дўстлиги ордени кавалери Э. Мамажонов, Меҳнат Қизил Байроқ ва Октябрь Революцияси орденлари нишондори А. Рухленко, III даража Меҳнат Шуҳрати орденли А. Давлатов, П. Солижонов, З. Ҳакимова каби новаторлар беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун кураш ташаббускори бўлдилар.

Бригада ва участкаларда КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасига жавобан меҳнат ғайрати ортиб бормоқда. Гидрогеологлар 1987 йил биринчи квартали марраларини барвақт эгалладилар. Улар янги сув манбаларини топиш, уларни халқ хўжалигига хизмат қилдириш, барча ишлар самарадорлигини ошириш учун имкониятлардан самарали фойдаланиш, янги резервларни ҳаракатга келтириш тадбирларини кўраётирлар.

М. КОМИЛХЎЖАЕВА,
Ўзбекистон ССР Геология министрлиги бўлимининг инженери.

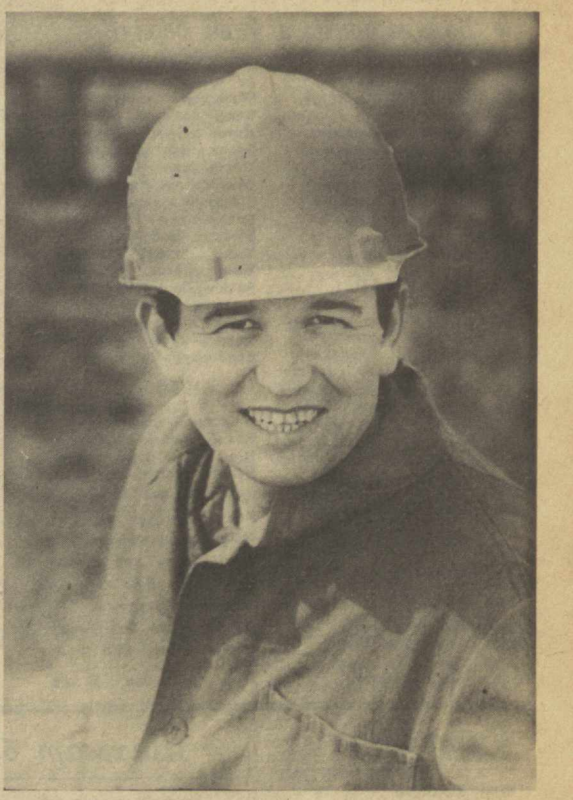

Суратда: Тошкент гидрогеология экспедициясининг илғор пармаловчиси Марат Рашидов. У Геологлар куни арафасида фойдаланишга топширилган 1461 метрлик қудуқнинг барвақт ишга туширилишига муносиб ҳисса қўшди.

А. КАРАВАЕВ фотоси.

ТАЪМИ ШИРИН, ТАҚДИРИ-ЧИ?

АСАЛАРИЧИЛИК МУАММОЛАРИ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

БАҲС БУРЧАГИ

Асалнинг шифобахшлигини бугунги кунда тан олмайдиган одам бўлмаса керак. Ахир, бундан минг йил илгариёқ улуғ бобокалонларимиздан бири Абу Али ибн Сино ўзининг «Тиб қонунлари» асарида «Асал аъзоларимиздаги суюқлик ўтказувчи томирларни кенгайтириш ва тозалаш хусусиятига эга. У ички аъзолардаги фасодни ҳайдаб чиқарадиган нарса. Асал кўз хиралашишига ҳам дори. Томоқ оғриқ (ангина)ни ҳам даволайди», деб ёзган. Олимларнинг тасдиқлашича, асал таркибида фойдали моддаларнинг 70 дан ортиқ тури бор. Халқимиз асални сариёққа аралаштириб «қувватижон», қаймоққа аралаштириб «бол қаймоқ» каби таомлар тайёрлаб келади.

Бу — асалнинг шифобахш хусусияти. Асалари ёки боларининг халқ хўжалигидаги аҳамияти қандай, деган савол ҳам туғилиши мумкин. Бунга Ўзбек Совет Энциклопедиясида қисқа ва лўнда шундай жавоб берилган: «Асалари асал тўплаши, саноат учун мум беришдан ташқари, экинларнинг яхши чангланишига, натижада ҳосилдорлик ошишига сабаб бўлади. Масалан, асаларилар экинни чанглаштириши натижасида пахта ҳосили 27,9 процентгача, резавор экинлар ва мева ҳосили 50-60 процент ортади, беда уруғи уч баравар кўпаяди. Шунингдек, мева, уруғ ва толанинг пишиб етилиши тезлашади, сифати яхшиланади, кўсакнинг тўкилиши камаяди».

Демак, асалариларни парвариш қилиш — ундан шифобахш маҳсулот олишдан ташқари, қишлоқ хўжалик экинлари, биринчи навбатда, пахта ҳосилдорлигини ошириш имкониятини беради. Шуни ҳисобга олиб, кейинги йилларда республикамизда шу жумладан, Андижон областида ихтисослаштирилган асаларичилик совхозлари ташкил қилинди. Хўжалик ҳисобида иш юритган бу совхозлар биринчи йиллардаёқ мавсумни фойда билан якунладилар. Рентабеллик йил сайин ортиб борди.

Биргина Андижон областидаги тўртта ихтисослашган совхоз ўтган беш йилликда халқимиз дастурхонига 965 тонна асал етказиб берди. 1981 йилда бу совхозлар асаларичиликдан 155 минг сўм фойда келтирган бўлса, беш йиллик охирги йилига келиб, 372 минг сўм фойда олдилар. Ўтган йили эса Андижон асаларичилик бирлашмаси хўжаликлари давлатга 294 тонна шифобахш асал етказиб бердилар.

Бугина эмас, Андижон пахтачилик институтининг пахтачилик кафедраси олимлари олиб бораётган кўп йиллик тадқиқотлардан маълум бўлдики, асаларилларнинг нормал учиши ва ғўза гулларининг чангланиши учун шароит яратилган майдонларда ғўза тупларида гулларнинг кўсакларга айланиш жараёни 12-15 процентга ортиб, пахта ҳосилдорлиги ҳар гектар ҳисобига 3-4 центнерга кўпайган, шу ерлардан олинган пахта чигитининг эса яшовчанлик қобилияти ортган. Шу тажрибалар асосида пахтачилик кафедраси ғўзаларни чанглатишда асалариллардан фойдаланиш юзасидан махсус тавсиянома нашр этди.

Демак, асаларичиликни бундан буён ҳам кенг ривожлантириш кераклиги ҳеч кимда шубҳа туғдирмайди. Афсуски, ҳар тарафлама фойдалилиги ҳаммага аён бўлиб турган бир шароитда қишлоқ хўжалигининг бу муҳим соҳасига ҳамон етарли эътибор берилмаётганлиги сезилиб қоляпти.

Республикамизда агросаноат комплекси тузилгандан кейин асаларичилик бирлашмаси анча вақт аросатда қолди. Бирлашма сақланиб қоладими ё агросаноат комплексига қўшилиб кетадими? Ниҳоят, республика асаларичилик бирлашмаси тугатиладиган, асаларичилик совхозлари РАПОларга қўшиладиган бўлди.

Бироқ орадан ойлар ўтди ҳамки, совхозлардан РАПО вакиллари хабар олмадилар. Хабар олганда ҳам бирор бир нафли маслаҳат берадиган мутахассисга эга бўлмаган РАПО нима ҳам қила олсин?! Область ижроия комитети . республикадаги мутасадди идораларга «область асаларичилик бирлашмаси хўжалик ҳисобидаги ташкилот бўлгани сабабли уни тугатмаслик керак», деган таклиф йўллади. У ёқдан эса таклиф маъқуллангани ҳақида жавоб келди.

Шундай қилиб, 1986 йил якунланаётган бир пайтда область бирлашмасини тугатиш ҳақида яна хат келди. Орқасидан комиссия ташриф буюрди.

— Штатларни қисқартирамиз.

— Қайси штатларни?

— Бош директор ва бошқа етакчи мутахассислар штатини!

Область асаларичилик бирлашмасидагилар ҳайрон бўлишди. Ахир, «бирлашма»нинг номи бўлгани билан биронта штат йўқ-ку?! Бу вазифаларни бош совхоз ҳисобида «Ленинск» асаларичилик хўжалиги раҳбарлари ва мутахассислари жамоатчилик асосида бажариб келадилар-ку? Наҳотки, агросаноат комитетидаги ўртоқлар бундан бехабар бўлсалар?! Шундай қилиб, бу масала яна очиқ ҳолича қолаверди.

Область агросаноат комитетиноилож асаларичилик совхозларига раҳбарликни ўз зиммасига оладиган бўлди. Бироқ комитетда бу соҳа билан бевосита шуғулланадиган бирорта мутахассис штати ҳозирча белгиланганИ йўқ. Шу сабабли асаларичиликни жадал ривожлантириш режалари ўз ҳолича қолиб кетмоқда.

Мутахассисларнинг фикрича, бир гектар майдондаги экинни чанглатиш учун 3—4 асалари оиласи талаб қилинади. Ҳозир область миқёсида жамоат ва шахсий сектор ҳисобида 30 минг асалари уяси бор. Бунча асалари оиласи билан 10 минг гектар пахта майдонини чанглатиш мумкин, холос. Бу — жуда оз. Областда ҳеч бўлмаганда асалари оиласини 300—400 мингтага етказиш вазифаси турибди.

Шундай экан, келажакда ҳамма районларда ҳеч бўлмаганда биттадан асаларичилик совхози ташкил этиш керак. Шу мақсадда область асаларичилик бирлашмаси ўн иккинчи беш йилликда Бўз, Жалолқудуқ, Марҳамат районларида янги совхозлар тузиш ҳақида таклиф киритди. Шунингдек, областда асаларичиликни ўстириш мақсадида, 68 пахтачилик колхоз ва совхозларида ҳар бири 100 асалари оиласидан иборат биттадан ферма ташкил этиш юзасидан фикр билдирилди. «Ленинск» асаларичилик совхозида хўжаликлар, ҳаваскор асаларичиларни таъминлаш учун асалари ускуналари тайёрлайдиган цехлар очиш учун конкрет таклифлар қўйилди.

Ҳар томонлама асосланган бу таклифномани область ижроия комитети маъқуллади ва шу асосда Ўзбекистон ССР Министрлар Советига мурожаат қилиб, областда тузилган 4 та совхознинг фаолиятини қисқача таҳлил этиб берди. Йирик асаларичилик совхозларини ташкил этишнинг дастлабки тажрибалари ўзини тамомила оқлагани баён қилинди. Ўн иккинчи беш йилликда яна учта йириклаштирилган хўжалик ташкил этишни, уларнинг ҳар бирига 40 гектардан ер ажратишни сўради.

Тўғри, асаларичилик ҳар жиҳатдан фойдали экан, уни кўпайтиришимиз керак. Бироқ бу соҳада тўсиқлар ҳам мавжуд. Шулардан бири — ғўза парвариши, айниқса экиннинг гуллаш даврида ҳашаротларга қарши заҳарли дорилар сепиш оқибатида асалариларнинг қирилиб кетишидир. Бундан 5-10 йиллар аввал областда самолётларда кўплаб дори сепилиб, асаларилар камайиб кетган эди. Кейинги пайтларда бу ҳол бирмунча озайди. Олимларимиз ғўза зараркунандаларига қарши курашни ғўзалар гуллашгача бўлган даврда ўтказиш, ғўза гулга кирганда эса биологик усулда — айниқса, трихограмма, габробракон, «олтинкўз» каби бошқа фойдали ҳашаротларни қўйиш билан курашишни таклиф қилмоқдалар. Буни қўллаб-қувватлаш керак. Аммо айрим хўжалик раҳбарлари борки, ҳозирча фойда-зарарнинг фарқига бормай иш тутмоқдалар. Қиш ва баҳор ойларида нене машаққатлар билан лабораторияларда кўпайтирилган трихограмма ва габробраконларни пахтазорга қўйиб, энди наф кўрилаётган бир пайтда самолёт ё «ОВХ» аппаратларини ҳам ишлатадилар-да, ҳамма уринишларни барбод қиладилар. Ҳашаротлар қаторида асаларилар ҳам қирилиб кетади. Эҳтимол, дорилашни табақалаштириш керакдир.

Областда асаларичиликни фақат ихтисослаштирилган совхозлардагина эмас, пахтачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик хўжаликларида ҳам кўпайтириш мумкин. Айни пайтда шахсий хўжаликларда ҳам кўплаб асалари оилалари парвариш қилинмоқда. Бироқ унинг ускуналарини тайёрлаш қийин, топиш эса ундан оғир. Бу иш билан шуғулланадиган республикада биттагина ташкилот — «Мёд» бирлашмаси бор. У республика асаларичилигини тўла таъмин этолмайди.

Шунинг учун ҳар бир областда бирор асаларичилик совхози қошида бу соҳага керакли барча асбоб-ускуналарни тайёрлаб берадиган ташкилот ёки цех қурилиши лозим.

Яна бир мулоҳаза: асаларичиликка эътиборни кучайтириш учун уни район, область ҳисоб-китобларига киритиш керак. Ҳозиргача расмий органларда қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқ ва турлари юзасидан ҳисобот сўралади-ю (масалан, гўшт, сут, тухум, жун, пилла, дон ва ҳоказолар, ҳатто қуритилган қоқи-туршак ҳам) шифобахш асал эса ҳеч қаерда тилга олинмайди.

Асал кундалик ҳаётимизда дастурхонимиз безаги бўлиб турар экан, унинг қадр-қиммати тўғри баҳоланиши керак. Унинг таъми ширин бўлганидек, тақдири ҳам шунга ярашгулик бўлсин, деймиз.

Рустам РАҲМОНОВ,
Анорбой ҚУРОНБОЕВ.

АТЕИЗМ ҲУЖУМКОР БЎЛСИН

ДАЪВАТ

Бир вақтлар курраи заминимизни аллақандай жонзот шохида кўтариб туради, у толиқиб, ерни бир шохидан иккинчисига олганида зилзила бўлади, деб уқтирарди диний ақидалар. Фан-техника тараққий этган сари Ер ва Коинот сирларидан воқиф бўлган инсоният бундай фикрларнинг нотўғри эканини исботлади. Кишилар онгида йиллаб сақланиб келган диний иллат, сарқитлардан уларни халос этишда илмий асосланган фикрлар жамланган мажмуалар, рисолаларнинг қадр-қиммати, аҳамияти алоҳида. Шу маънода Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитети, Китобсеварлар кўнгилли жамияти томонидан уюштирилган атеистик мавзудаги китоб кўргазмаси диққатга сазовордир.

Кўргазмага 90 дан ортиқ китоблар, ўттизга яқин плакатлар қўйилган. Булар орасида К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Лениннинг дин ҳақидаги, коммунистик ахлоқ тўғрисидаги китоблари алоҳида ўрин тутади. «Ўзбекистон», «Медицина» ва «Меҳнат» нашриётлари томонидан ҳамкорликда рус ва ўзбек тилларида чоп этилган «Табиат, жамият, инсон» сериясидаги китоблар йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

«Коммунистик ахлоқ масалалари», «Атеист кутубхонаси», «Марксча-ленинча философияни ўрганувчиларга ёрдам» сериясидаги брошюра ва китобларда атеистик тарбия масалаларининг турли томонлари акс этган. Ўзбек совет энциклопедияси бош редакцияси томонидан тайёрланган «Ислом» справочник-тўплами эса кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

У. ФАЙЗИЕВА.

ДУНЁ ОВОЗИ

ТЭТЧЕРНИНГ СССРГА ВИЗИТИ ЮЗАСИДАН ПАРЛАМЕНТДА МУНОЗАРАЛАР

ЛОНДОН, 3 апрель. **ТАСС мухбири Александр Естигнеев хабар қилади:** Пайшанба куни Британия парламентининг ҳар иккала палатасида Бош министр Маргарет Тэтчернинг Совет Иттифоқига қилган расмий визити якунлари тўғрисида Жамоалар палатасида берган баёноти юзасидан мунозаралар бўлиб ўтди. Парламент аъзолари шу сафарнинг натижаларига баҳо бериб, ўз нутқларида унинг ижобий характерини қайд этиб ўтдилар. Бироқ баъзи депутатларнинг фикрича, Британия Бош министри Москвадаги музокараларда бир қанча энг муҳим масалалар, биринчи навбатда қурол-яроғлар устидан контрол қилиш проблемалари хусусида салбий позицияда турди.

М. Тэтчернинг шу визитини Бош министрнинг Совет Иттифоқи ҳақидаги ва унинг халқи ҳаёти тўғрисидаги «билимларини кенгайтирган» визит, деб табриклаш керак, деди Лейбористлар партиясининг раҳбари Нил Киннок. Шу билан бирга, деди лейбористлар раҳбари, СССР ва АҚШ раҳбарларининг пировард натижада ядро қуролларини тугатишга эришиш муддаоси ҳақидаги баёнотларини ҳисобга олганда шундай саволни бермасдан илож йўқ: Бош министр «Ядро қуролидан холи дунё анча беқарор ва хатарлироқ бўлиб қолади», деган гапга ҳақиқатан ҳам қатъий ишонадими?

Лейбористлар партиясидан Жамоалар палатасининг аъзоси Майкл Фут М. Тэтчернинг ядро қуролига нисбатан позициясини, жумладан, унинг Европани ядро қуролларидан холи зонага айлантириш борасидаги куч-ғайратларда қатнашишдан воз кечаётганлигини қораламаслик мумкин эмас, деб таъкидлади. Лейборист депутатнинг сўзларига кўра, мазкур йўл ядровий қуролларни тарқатишгагина кўмаклашади, бу эса пировард натижада фалокатга олиб келиши мумкин.

Лордлар палатасида оппозициячилар бошлиғи Лорд Глэдуин М. Тэтчернинг визити Англия — Совет алоқаларини кенгайтириш ишида олға қўйилган қадам бўлади, деган фикрни билдирди.

СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПАРИЖ, 3 апрель. (ТАСС). 2 апрель куни Франция томони СССРнинг Франциядаги элчихонасига совет ходимларидан уч кишининг гўё ўз статусига мос келмайдиган фаолият билан шуғулланганлиги учун уларни мамлакатдан чиқариб юбориш тўғрисидаги қарорини маълум қилди.

Шу муносабат билан СССРнинг Париждаги элчихонаси Франция томонига қатъий норозилик билдирди, унинг қарори эса ҳеч қандай асосга эга бўлмаган ва СССРга нисбатан ошкора нодўстона характерда, деб таърифланди.

Баёнотда сўнгра бундай дейилади: Франция томони Совет вакилларининг ғайриқонуний фаолият билан шуғулланганликларини кўрсатувчи ҳеч қандай далил-исботлар келтирмаганлиги эътиборни ўзига жалб этади, чунки бундай далил-исботлар бўлмаган ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Мазкур кампаниянинг бориши аввал бошданоқ Совет — Франция муносабатларига, халқларимиз ўртасидаги дўстликка раҳна солишга қаратилган сиёсий иғвогарлик сифатидаги уйдирма эканлигини кўрсатади.

Элчихона Совет — Франция алоқаларига, шу жумладан, келгусидаги икки томонлама муносабатларга бундай хатти-ҳаракат етказадиган оқибатлар учун бутун масъулият Франция томонига тушади, деб таъкидлади.

ҚОЧОҚЛАР ВАТАНИГА ҚАЙТИБ КЕЛМОҚДА

КОБУЛ, 3 апрель. (ТАСС). Кеча 400 дан ортиқ қочоқ жанг қилиб, Эрондан Афғонистонга ўтишга муваффақ бўлди. Улар чегарага яқинлашаётганларида Эрон жандармлари ва афғон аксилинқилобчилари билан неча бор қуролли тўқнашувларга дуч келдилар. Собиқ муҳожирлар Ватанига келгач чегара ёқасидаги районнинг маъмурлари ва аҳолиси уларни меҳмондўстлик билан кутиб олди.

Миллий яраш сиёсатининг ғоялари сохта ташвиқот таъсирида ўзга юртга бориб қолган тобора кўпроқ афғонларни жалб қилмоқда. Бахтар агентлигининг хабар беришича, Кобул политехника институтининг студентлари ва муаллимлари қайтиб келаётган ватандошларга ёрдам фондига 130 минг афғонийдан кўп пул ўтказдилар.

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ОЛИЙ ДАРАЖАДАГИ СИЁСИЙ МУЛОҚОТ

Англия матбуоти Бош министр М. Тэтчернинг Совет Иттифоқига визити арафасидаёқ уни тарихий визит, деб атаган эди. Бундай баҳоларга қўшилиш ёки қўшилмаслик мумкин, аммо шу нарса равшанки, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Британия ҳукумати бошлиғи билан Москвада ўтказган музокаралари ғоят муҳим ва зарур музокаралар бўлди. Бу музокаралар ҳарбий хавф-хатарни қай тариқа камайтириш ва биринчи навбатда, ракета-ядро аслаҳахоналари қисқартирилишига қандай қилиб эришиш мумкинлиги тўғрисидаги ҳозирги замоннинг асосий масаласини ҳал этиш йўлларини муҳокама қилиш имконини берди.

Ҳар иккала томоннинг шу хусусда билдирган фикр-мулоҳазалари бўлиб ўтган фикрлашув натижасида Европада ўртача олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги масала юзасидан ҳамжиҳатлик ва позицияларнинг яқинлиги мавжудлигидан далолат беради. **Американинг «Бостон глоб» газетаси** шу муносабат билан қуйидагиларни таъкидлади: «Совет ташаббуси «Евроракеталар»га оид шартнома тузиш қулай имкониятини берадики, бу шартнома келгусида олға томон силжиш учун музёрар кема ролини ўйнаган бўлур эди». Химиявий қуролни тугатиш тўғрисидаги музокараларни ниҳоясига етказишга, Европа қитъасида оддий қуроллар ва Қуролли Кучларни қисқартириш зарурлиги билан боғлиқ барча проблемаларни муҳокама қилишни давом эттиришга тайёрлик ҳам изҳор қилинди. Хабар қилинганидек, бир қанча Совет — Британия ҳужжатлари, шу жумладан, космик фазодан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик тўғрисида, ахборот, маданият, маориф ва бошқа соҳалардаги алоқаларни кенгайтириш ҳақида битим имзоланди.

Шу билан бирга музокаралар чоғида турли масалалар юзасидан СССР билан Буюк Британия ўртасидаги мавжуд келишмовчиликлар ҳам намоён бўлди. **Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси** шу хусусда М. С. Горбачевнинг фикрларини шарҳлаб, ундаги танқиднинг катта қисми «ядровий тийилиб туриш»нинг бутун стратегиясини танқид қилишга бағишланганлигини таъкидлайди. **Англиянинг бошқа бир «Файнэншл таймс» газетаси** Совет раҳбари ва Британия Бош министри «қурол-яроғлар устидан контрол қилиш ва инсон ҳуқуқлари проблемаларига нисбатан ўзларининг бир-бирига зид ёндашувларини таъкидладилар. Бироқ Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги муносабатларни яхшилаш учун айни шундай қилдилар», деб ёзди. Жаҳондаги турли мамлакатлар матбуоти обзорчиларининг эътироф этишидан шундай хулосага келиш мумкинки, М. Тэтчерга ўз нуқтаи назарини омма орасида баён этиб бериш ва совет кишилари билан мулоқотда бўлиш учун кенг имконият яратиб берилди.

Москвадаги учрашувлар тўғрисида билдирилаётган фикр-мулоҳазалар оқимидан **Япониянинг «Асахи» газетаси** шарҳини алоҳида ажратиб кўрсатишни истардик. Газета шарҳида бўлиб ўтган музокараларнинг моҳияти ва аҳамияти тўла даражада ифодалаб берилган. «Бу музокаралар, — деб таъкидлади газета, — юксак даражадаги сиёсий мулоқот бўлди. Мулоқот давомида Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларни яхшилаш имкониятлари кўпроқ пайдо бўлмоқда».

«САВДО-СОТИҚ УРУШИ» САДОЛАРИ

Март ойининг сўнгги ҳафтаси охирларида Вашингтондан «савдо-сотиқ уруши» садолари эшитилди. **Ўзининг содиқ иттифоқчиси, бироқ асосий рақиби — Япониянинг хатти-ҳаракатидан ғазабланган АҚШ маъмурияти мамлакатга келтирилаётган Япония электрон саноати буюмларига нисбатан юз процентли солиқ жорий этди.**

«Бу АҚШда компьютер микросхемалар жуда арзон нархларда сотилаётганлигига жавобан жорий этилган иккинчи жаҳон урушидан кейинги даврда энг кенг кўламдаги жазо чоралари жаҳон экономикасини ларзага келтирди», **деб таъкидлади «Нью-Йорк таймс» газетаси.** Жазо чоралари жорий этилганидан кейинги биринчи кун етакчи капиталистик давлатларнинг валюта биржалари учун ғоят оғир кун бўлди. Токио биржаларида долларнинг қиймати мисли кўрилмаган даражада (1 доллар 144,70 иенага тенг) пасайиб кетди. **Американинг Си-Би-Эс телекомпанияси** Токиодаги вазиятни жуда катта шов-шув, деб таърифлаб қуйидагиларни таъкидлади: «Доллар қиймати қанча пасайса, иена қиймати шунча юқори бўлади ва чет элларда Япония товарлари шунча қимматлашади. Япония товарлари кам сотилиб, фойда қисқаради. Шунинг учун ҳам биржаларда акциялар қиймати жуда пасайиб кетди. Акция эгалари Япония тарихида беқиёс даражада зарар кўрдилар.

Япония билан янги савдо урушининг истиқболи Нью-Йоркдаги фонд биржасида Доу-Жонс индексининг кескин пасайишига сабаб бўлди. «Уолл-стрит» савдо-сотиқ соҳасидаги янги тўсиқлар истеъмол нархларининг ошишига олиб келиши мумкинлигини, бу эса пулнинг қадрсизланишига ва учет ставкалари оширилишига, ҳозирги пайтда шусиз ҳам суст бўлган иқтисодий ўсиш суръатларида таназзулга олиб келиши мумкинлигидан огоҳлантиради, — **деб уқтиради шу муносабат билан Си-Би-Эс телекомпанияси.**

Биржалардаги шов-шув Лондонни ҳам четлаб ўта олмади. «Атлантиканинг иккала томонидаги молиявий бозорларда шафқатсиз ва жиддий зарар етказиш хавфини туғдираётган савдо-сотиқ уруши бошланишидан хавотирлик сабабли бошбошдоқлик ҳукм сурмоқда», **деб ёзади «Таймс» газетаси. «Морган гренфелл» банки вакили шундай деди:** «Биз «савдо-сотиқ уруши»нинг дастлабки садоларини ҳис этдик. Аммо бу садолар Сараеводаги ўқ узишга айланиб кетиши мумкин, деган ҳавотирлик мавжуд». (Бунда биринчи жаҳон уруши бошланиши учун баҳона бўлган воқеалар назарда тутилади).

Англия молия ходими каби кескин фикр юритилмаганда ҳам империалистик мамлакатлар ўртасида вужудга келаётган вазият шунчаки жўн вазият эмас.

Япония бош министри Я. Накасонэ аҳволни тузатишга интилиб, Вашингтонга ҳукмрон Либерал-демократик партиянинг нуфузли арбоби С. Абэни юборишга қарор қилди. Бош министр собиқ ташқи ишлар министрининг тажрибасига ва унинг Вашингтондаги мавқеига таяниб, АҚШ билан савдо-сотиқда вужудга келган навбатдаги савдо-иқтисодий можарони бартараф этиш йўлларини қидириб топишга умид боғламоқда. Накасонэнинг мазкур мамлакатга қиладиган визитига ҳам пухта тайёргарлик кўрилмоқда. **Бироқ бундай сиёсий воситалар ҳозирги можарони пасайтиришга қодир бўлсада, ҳозирги замон империализмининг учта асосий маркази ўртасидаги зиддиятлар кескинлашаётганлигининг бош сабабини бартараф эта олмайди.**

Виталий ЧУКСЕЕВ,
Аскольд БИРЮКОВ.
(ТАСС).

• Болаларингизга ўқиб беринг

ЧУМОЛИГА САВОЛ

— Агар малол келмаса,
Бордир сенга саволим.
Белинг нега ингичка!
Жавоб бергин, чумоли.
—Катта ишлар қилишга
Доим ўзни чоғлайман,
Қаттиқ меҳнат қилиш-чун
Белни маҳкам боғлайман.

ТЕРАКЛАР

Йўл бўйида қатор тераклар
Аскарлардек бедор
тераклар.
Кутишади ҳар тонг шамолни,
Кузатганман қанча бу ҳолни.
Шамол келса эгмай қоматин,
Тебранади ҳеч олмайин тин.
Шу боисдан улар қадди тик,
Шу боисдан бардам ва тетик.
Шамол бўлса шодланиб
терак —
Япроқлари чалишар чапак.

Нусрат АБДУСАЛОМОВ.

БОЛАЛАРНИНГ КЎЗЛАРИ

Дунёда энг соф, тиниқ,
Нурлар ичра энг ёниқ,
Кўрар равшан ва аниқ
Болаларнинг кўзлари.
Иссиқдир юлдузлари,
Нақш олмадай юзлари,
Ёлғон айтмас сўзларни
Болаларнинг кўзлари.
Соҳталикни фош қилар,
Бахил дилни ғаш қилар.
Жоҳилни ювош қилар
Болаларнинг кўзлари.
Ватаним деб чарақлар,
Халқ бахтидан ярақлар,
Доим дўстни сўроқлар
Болаларнинг кўзлари.
Тинчлик бўлсин мустаҳкам,
Ғам кўрмасин зарра ҳам,
Яшнаб кулсин чинакам
Болаларнинг кўзлари.

ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ

Пешонада ярашган,
Ҳамма севиб қарашган,
Шон қучиб юрт-ўлкада,
Қўллар кўкрак, елкада
Қизил Юлдуз — ўт юлдуз,
Чарақлаган қут юлдуз.
Эзгуликнинг нишони,
Тинч бўлсин деб дунёни
Нур тарар беш қирраси,
Толега эш қирраси,
Қалб кўкида бош юлдуз,
Жаҳонга бахт қўш юлдуз!

Қамбар УТАЕВ.

ТУРЛИ ҚАСБ ЭГАЛАРИ

МЕҲНАТИ ТАҲСИНГА ЛОЙИҚ

Саҳна асарларининг безаклари, артистларнинг кийим-кечакларини тайёрлаш касби ўзгача. Тошкентдаги ана шундай соҳага ихтисослашган ишлаб чиқариш цехларининг аъзолари аниқлик, чаққонлик билан ҳаракат қилишга одатланишган. Чиндан ҳам саҳна асарининг муваффақиятли чиқишида уларнинг ҳам ҳиссаси бор.

Суратда: ёш уста Варвара Можаева иш устида.

А. ИЛЕСОВ фотоси (ЎзТАГ).

• Қилмиш-қидирмиш

АДАШГАНЛАР ҚИСМАТИ

Мана, қора курсида эндигина ўн етти баҳорни кўрган йигитча ўтирибди. Соғлом. Бўй-басти келишган. Сўлгин, серташвиш ҳолатини кўриб, кўнглимиз ачийди. Қандай қилиб бундай аҳволга тушди? У шу дамда нималарни хаёлидан ўтказаётган экан? Балки ота-онасининг ўзаро келишмовчиликлари ва бунинг оқибатида тортган изтиробларини ўйлаётгандир? Балки тирик етимликда бировлар эшигида кечирган кунлари кўз олдига келдими?

Гўдак кўклам кунларида дунёга келган эди. Отаси Исмоил Йўлдошев билан онаси София Ўрозовалар уни Дилшод деб аташди. Ном қўйишди-ю, шу билан кифояланишди. Фарзандларининг ҳақиқий инсон бўлиб камол топиши ҳақида заррача ўйлашмади. Фақат ўзларини, ўз ҳузур-ҳаловатларини дейишди. Эр-хотин ажралишиб кетганларидан кейин эса Дилшод Ўрозовнинг турмуши янада мушкуллашди. Қариндошлари қўлида ота-она меҳрига, ёрдамига зор бўлиб яшади.

Саккизинчи синфни тугатгач, уни Тошкент шаҳридаги 36-ҳунар-техника билим юртига ўқишга беришди. Гўдакликдан яхши тарбия кўрмаган Дилшод Ўрозов ўқиш ва касб-ҳунар ўрганишнинг қадрига етмади. Ўқитувчилар ва мастерларнинг панд-насиҳатларини қулоққа олмади. Саёқ юришни ўзига одат қилиб олди.

Бир кун кечаси ётоқхонадан бесўроқ чиқиб кетдида, автобусга ўтириб, Бўкага етиб борди. Онаси София Ўрозова шу райондаги Менделеев номли мактабда тарих ўқитувчиси. Дилшод буни билади. Онасининг бемурувватлиги ва тошбағирлигидан ранжиб юрган йигитча унинг олдига бормади. Аллામаҳалгача кўчада сандираклаб юрди-да, кечаси соат учларда «Райҳон» ресторанига ўғирликка тушди. Буфетдан 15 шиша коньяк ва бир блок сигарет ўғирлаб, йўловчи автомашинада Тошкент шаҳрига қайтиб борди. Билим юрти ётоқхонасига кириб, икки-уч «улфатлари» билан ичкиликбозлик қилди. Бу ерда уларни тартибга чақирадиган одам топилмади. Ана шунга қаттиқ ачинади киши.

Орадан бир неча ҳафта ўтгач, Дилшод Ўрозов Пискент районидаги «Партия XXVI съезди» совхозида пайдо бўлди. Отаси Исмоил Йўлдошев шу хўжаликда тракторчилик қилади. Йигитчанинг бу билан иши йўқ. «Ўғлим қаерда, нималар қилиб юрибди?» — деб ўйламаган бемеҳр отадан нима ҳам кутиш мумкин? Дилшод Ўрозов кечалари пайт пойлаб, хонадонлардан жун ва бошқа нарсаларни ўғирлаб пуллаб юрди.

Қора қилмишлари милиция ходимлари томонидан фош этилган Дилшод Ўрозов, мана, одил судлов ҳайъати олдида жавоб бермоқда. Йигитча ҳамма айбига иқрор эканлигини айтди. У судлов мажлисига отаси Исмоил Йўлдошев билан онаси София Ўрозовани таклиф этишимизни сўради. Ҳа, суд қора курсисида ўтирган Ўрозовнинг ўз ота-онасига айтмоқчи бўлган гаплари бор эди. Биз рози бўлдик. Пискент район ички ишлар бўлими терговчиси, милиция катта лейтенанти Х. Хожиев бу хабарни уларга етказди. Афсуски, на ота ва на она ўз ўғлини кўриш учун келишни истади.

Энди бошқа воқеани сўзлаб берайлик. Пискент шаҳар, Тинчлик кўча, 30-уйда яшовчи Исмоиловлар хонадонига кун оралатиб уч марта ўғри тушди. Талай нарса йўқолди. Милиция ходимлари шошилинч равишда иш кўра бошладилар. Ниҳоят, ўғри қўлга тушди. У Исмоиловларнинг ён қўшниси, Пискентдаги 5-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Абдужаббор Аҳмадалиев экан.

А. Аҳмадалиевнинг устидан тергов олиб борилиб, иши судга оширилди. Судлов мажлисида қатнашган отаси, Пискент районидаги 4-мактаб ўқитувчиси Абдуқаҳҳор Аҳмадалиев: «Ўғлимнинг тарбиясига унча аҳамият бермаганлигим учун шу воқеа содир бўлди», — деди ерга қараб.

Биз фикр юритмоқчи бўлган йигитчаларнинг учинчиси — Шерзод Мусаев. У Пискентдаги 19-мактабда ўқир эди. «Қозонга яқин юрсанг, қораси юқар, ёмонга яқин юрсанг — балоси», деган гап жуда топиб айтилган экан. Шерзод Умид Турдиев деган кимса билан дўстлашди-ю, йўлдан адашди. Турдиев жиноий хатти-ҳаракатлари учун судланган шахс бўлиб, ўзидан олти ёш кичик бўлган Мусаевни эгри ишга ундади. Бир кун ҳеч ким йўқ пайтида иккови 19-мактаб буфетига кириб, 155 сўм пулни ўғирлаб кетишди.

Орадан кўп ўтмай улар қўлга туширилди. Шерзод Мусаевнинг онаси О. Болтабоева ўз ўғлининг юриш-туришидан, қандай ўқиётганидан доим хабардор бўлиб бормади, назоратсиз қолдирди. Оқибатда...

Дилшод Ўрозов, Абдужаббор Аҳмадалиев, Шерзод Мусаев ва Умид Турдиевлар жиноий жавобгарликка тортилди. Бундан Тошкент шаҳридаги 36-ҳунар-техника билим юрти, Пискент районидаги бешинчи ва ўн тўққизинчи мактабларнинг раҳбарлари, педагоглари тегишли хулоса чиқариб олишлари лозим.

Ўқитувчи бўла туриб, ўз фарзандлари тарбияси билан қизиқмаган София Ўрозова ҳамда Абдуқаҳҳор Аҳмадалиевларнинг гуноҳларини эса кечириш қийин. Ёш авлодга таълим бераётганлар ҳақли равишда уларнинг ўқитувчилари ҳисобланадилар, афсуски, уларнинг ҳаммаси ҳам бу номга тўла лойиқ эмас экан. Тарбиячи тарбияланувчиларга муайян билим бериш билангина эмас, балки одоби, турмуш тарзи билан ҳам таъсир кўрсатсин.

Э. ХОЛМАТОВ,
Пискент район халқ судининг раиси.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

• Спорт

ЧИМ ХОККЕЙ:

МАВСУМ БЎСАҒАСИДА

Андижонда хоккейчи қизлар дастлабки мавсумолди турнирини ўтказишди. Ўтган йилги СССР биринчилигининг натижаларига кўра энг кучли олти команда мусобақада иштирок этди.

Борисполнинг «Колос» командаси Москванинг ФИСК хоккейчиларини 2:1 ҳисобида енгиб, ғолиб бўлди. «Андижанка» хоккейчи қизларига учинчи ўрин насиб этди.

ФУТБОЛ:

СПАРТАКЧИЛАР ПЕШҚАДАМ

Олий лига командалари навбатдаги тур ўйинларида иштирок этишди. Мамлакат чемпиони Киев динамочилари ўз майдонида «Днепр»ни қабул қилиб, 1:2 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

Қолган ўйинлар натижаси қуйидагича: «Шахтёр» — «Спартак» —0:0, «Нефтчи» — «Динамо» (Минск) —0:0, «Арарат» — «Жальгирис» — 1:2, «Гурия» — «Қайрат» —2:0, «Динамо» (Тбилиси) — «Зенит» — 0:0, «Торпедо» — «Динамо» (Москва) —2:0.

Беш учрашувдан сўнг тўққиз очко тўплаган Москва спартакчилари пешқадамлик қилишмоқда. Москва армиячилари ва автозаводчилари ҳисобида еттитадан очко бор.

КУРАШ:

ДАСТЛАБКИСИДА ҒАЛАБА

Эркин кураш бўйича СССР ва АҚШ спортчиларининг беллашуви анъанага айланиб қолган. Мамлакатимиз спортчилари айни кунда АҚШда меҳмон бўлиб турибдилар. Курашчиларимиз дастлабки учрашувда 7:3 ҳисобида ғалаба қозонишди. Бу ғалабага тошкентлик М. Хадарцев ҳам ҳисса қўшди. У 90 килограммгача вазн мусобақасида ғолиб бўлди.

• Шахмат бурчаги

«ПОЙДЕВОР» ПИШИҚ БЎЛГАЧ...

ХАЛҚАРО АРБИТР М.МУҲИДДИНОВ БОШҚАРАДИ

«Оқ рух» деб номланган анъанавий Бутуниттифоқ турнирларининг навбатдаги саккизинчисида Иттифоқдош республикалар, Москва ҳамда Ленинград шаҳарлари биринчиликларида ғолиб чиққан пионер дружиналари командалари ўзаро баҳс юритган эдилар. Иштирокчиларни «Оқ рух» клуби раиси жаҳон чемпиони Анатолий Карпов табриклагач, кураш бошланиб кетади... Ўшанда ўйналган бир партияни эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз.

А. Палий — А. Ненашев.
Ростов-Дон шаҳри, 1975 йил.

1. c4 c5 2. Kf3 g6 3. Kc3 Cg7 4. g3 Kc6 5. Cg2 e5 6. d3 d6. 7. 0—0 Kge7 8. a3 0—0 9. e4 f5 10. ef gf 11. Cd2 f4 12. Фc1 Cg4 13. gf Kg6 14. Kg5 ef 15. Cd5+KPh8 16. Kf7+Л:f7 17. C:f7.

17...Kce5 18. Cd5 Kf3+ 19. C:f3 C:f3 20. C:f4 Фh4 21. Kd5 Фh3 22. Ke3 K:f4 23. Фd1 Cd4 24. Ф:f3 Лg8+ 25. Фg3. Л:g3+26fg Фg2X.

Чакки эмас-а?!

Ёш шахматчилар мусобақасини кўргани Ростов-Донга келган жаҳон экс-чемпиони Тигран Петросян болаларнинг ўйинига юксак баҳо бераркан: «Мана бу партия «Информатор»да эълон қилишга арзигулик», дейди. У Югославияда чиқадиган баобрў шахмат нашрини кўзда тутган эди. Унда халқаро мусобақаларда ўйналган энг яхши партиялар берилади.

Ўшанда тошкентлик Александр Ненашев 13 яшар мактаб ўқувчиси эди. Ўн ёшида уни Ботвинник мактабига қабул қилишгани бежиз эмасди-да.

Москвадаги Ленин орденли марказий физкультура институтининг шахмат бўлимини муваффақиятли тугатиб, Тошкентга қайтган СССР спорт мастери А. Ненашев ҳозир олий маълумотли тренер-мутахассис сифатида шогирдлар тайёрламоқда.

БУНИСИНИ ЎЗИНГИЗ ТОПИНГ

Куни кеча ниҳоясига етган республика чемпионати А. Ненашевнинг ғалабаси билан нишонланди.

Шу мусобақада ўйналган Я. Гейслер — А. Ненашев партиясида оқларнинг 40-юришидан сўнг тахтада қуйидаги вазият юзага келди.

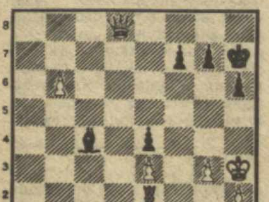

Қораларнинг навбатдаги ажойиб юришини сезганда эди, Гейслер 40. Kpg2—h3?? нинг ўрнига 40. Kpg2—g1 ўйнаб, 40... Лe1+ 41. Kpf2 Лe2+ 42. Kpg1 тарзида дурангга кўнарди-қўярди. «Фарзиним туриб-а? — деб ўйлаган оқлар диаграммадаги позицияда рақибининг биттагина жавоб юришидан сўнг таслим бўлишдан ўзга илож тополмади. Ненашевнинг ўша юришини топишга уриниб кўринг.

КОЛЛЕКТИВ ИШДАН БЎШАТИШГА ҚАРОР ҚИЛДИ

«Бустанводстрой» тресги автотранспорт идораси колоннасининг бошлиғи С. Раҳимбердиев «иссиқ ўрнидан» ўз аризасига биноан кетолмади. Ҳайдовчиларнинг меҳнат шароитлари ва маиший турмушини яхшилаш масалаларига бефарқ қараганлиги, запас қисмларни нотўғри тақсимлаганлиги учун умумий мажлис раҳбарга ишончсизлик билдирди ва эгаллаб турган вазифасидан бўшатилиши масаласини қўйди.

Идора маъмурияти ишчиларнинг бу адолатли талабини қувватлаб чиқди. Шундай қилиб раҳбар ўз вазифасини уддалай олмаганлиги учун меҳнат тўғрисидаги қонунлар Кодексининг моддасига мувофиқ вазифасидан озод қилинди.

Меҳнат коллективи кенгашининг тавсиясига биноан У. Қулатов колонна бошлиғи бўлди. Аввал у механик бўлиб ишлаганди.

Янги жамоат органлари ишлаб чиқариш, маиший ва бошқа масалаларни тобора дадил ҳал қилмоқда. Областнинг бошқа корхоналари, қурилишларида ҳам шундай кенгашлар тузилмоқда. Меҳнаткашлар бу кенгашларни қўллаб-қувватламоқдалар.

Л. ЕЛИЗАРОВ,
ЎзТАГ мухбири.

СССР Давлат меҳнат омонат кассалари правлениеси маълум қилади: «1982 йилги Давлат ички ютуқли заёми 42. тиражининг расмий жадвалидаги серия номери — 219461, облигация номери — 033 заёмга чиққан ютуқ миқдори 1000 сўм ҳисоблансин».

• Телевидениенинг ҳафталик программаси

6—12 апрель

6 апрель, душанба

МТ-I 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время 9.15 — Футбол шарҳи. 10.00—Фильм-концерт. 10.40 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Рус тили. 17.10 — «Олтин шайба» клубининг соврини учун. 17.45—Бугунги Эфиопия. 18.00 —Сенинг ленинча кутубхонанг 18.30 — Футбол шарҳи. 19.15 — Дунё воқеалари 19.30—Туманда гулханларнинг нима ҳожати бор? 20.00 —«Тубанликда». Фильм-спектакль 21.30 —Время. 22.05— «Тубанликда». Фильм-спектаклнинг давоми. 23.20 —А.С. Пушкин ёзиб олган халқ қўшиқлари. 00.15—Дунё воқеалари. 00.30—Илмий-оммабоп фильмлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 —Н. В. Гоголь. «Ўлик жонлар». 10.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Музика. 12.05 — Фан ва турмуш туркумидан. 13.10 —«Севаман. Кутаман. Лена». Бадиий фильм. 14.25 — Телевизион театр таклиф этади. 15.40 — Қишлоқ янгиликлари. 16.40 ва 18.30 —Янгиликлар. 19.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 19.45 — ИГФ кубоги. Қўл тўпи. 20.30—Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 —«Нина Риччи» француз фирмасининг «Модалар театри». 23.05 — Мангуликка айланган лаҳзалар. 23.05 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ватанимни шарафлайман. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 —Телефильм. 16.35—Геогрфия. 17.05 —«Чип» Бадиий фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Илмий-оммабоп программа. 18.15 — Болалар учун фильм-концерт. 18.45 — Мультфильм. 19.00 — Ешлик. 19.30 — Ахборот. 19.45—СССР халқ ўқитувчиси М. Абдурасулов билан учрашув. 20.30 — Ахборот. 20.50 — ЎзССР Давлат телерадиосининг халқ чолғулари оркестри ижросида Ўзбекистон композиторларининг янги қўшиқлари. 21.30—Время. 22.05 — «Мутлақо жиддий». Кинокомедия. 23.15 — Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.30 — Совет Иттифоқи шаҳарлари. 20.15 — «Сўқмоқдаги бешовлон». Бадиий фильм. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — «Ватан солдати». Бадиий фильм.

7 апрель, сешанба

МТ-I. 8.00 Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — «Тубанликда». Фильм-спектакль. 11.40 — ва 16.30—Янгиликлар. 16.45 — Ҳар доим бўлсин қуёш! 17.30 — Компьютер билан диолог. 18.00 — Пианиночи Т. Аҳметов чалади. 18.25 —Илмий-оммабоп фильмлар. 19.15 — Композитор Е. Крилатовнинг авторлик кечаси. Танаффусда — Дунё воқеалари. 21.30 — Время. 22.00 —Ҳужжатли фильм. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — К. Готт иштирокида музикали кўрсатув.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15— Ҳужжатли фильм. 9.35 —Табиатшунослик. 9.55 —Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 —СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Ботаника. 11.55 — Рус тили. 12.25 — Ёгоч ўймакорлиги. 13.15 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 13.45 — Шахмат мактаби. 14.45 — Телевизион театр таклиф этади. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40—...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.20 — «Тақдир муқаддимаси». Бадиий фильм. 20.55 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. СССР чемпионати. 23.45—Ҳужжатли фильм. 00.05 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.50 — Ритмик гимнастика 7.30 — Телефильм. 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 —Салом, кичкинтойлар! 8.00 —Ахборот. 8.20 —Тонгги тароналар. 16.35 — Жамиятшунослик. 17.05 — Телефильм. 17.30 —Янгиликлар. 17.40 —Абитуриент —87. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Жаҳон саломатлик кунига. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.30— Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Футбол. «Пахтакор»— «Помир». 20.50 —Ахборот. 21.10 —Кичик концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Илгор тажриба — ишлаб чиқаришга. 22.30 — «Еттинчи ўқ». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.30 — Ритмик гимнастика. 19.50 — Оперетта шинавандалари учун. 20.30 — Телефильм. 21.00 — Ошкоралик ва демократияни чуқурлаштирайлик. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.00 — Мулоқот.

8 апрель, чоршанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.20 — Қалбга яқин қўшиқлар. 10.05 — Мультфильм. 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.00 — Киноафиша. 11.45 ва 16.30 —Янгиликлар. 16.45 — Онамларнинг мактаби. 17.15—Ҳужжатли фильмлар. 17.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.30 — Концерт. 19.00 — Давра суҳбати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Плакатнинг даъваткор сўзи. 20.05 — Подмосковье учрашувлари. 21.30 —Время. 22.15 —ВЛКСМ XX съезди олдидан. 23.45 — РСФСР халқ артисти В. Мешчерин раҳбарлигидаги электр чолғулари оркестри чалади. 24.00 — Дунё воқеалари. 00.15 Илмий-оммабоп фильм.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 —Жамиятшунослик. 10.15 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35— Умумий биология. 12.05 — Сен қонунни биласанми? 13.20 — «Тақдир муқаддимаси». Бадиий фильм. 14.50 — Физика. 15.20 —Янгиликлар. 15.55 — Телевизион театр таклиф этади. 18.30 Янгиликлар. 18.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 19.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман! 19.25 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Музикали киоск. 21.15 —Агар соғлом бўлай десанг. 21.30 — Время. 22.15—«Праганинг озод қилиниши». Бадиий фильм. 1-серия. 23.30 — СССР Давлат академик Большой театрининг духовой оркестри чалади. 00.15 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм. 7.40 — Оила мактаби. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Эстрада қўшиқлари. 16.35 — Физика. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 —Ўқитувчи экрани. 18.15 —Мультфильм. 18.30 — «Ўрмондаги қўшиқ». Болалар учун опера. 19.00 — Чорвадор. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Театр ва томошабин. 20.30 — Ахборот 20.50 — Санъат усталари ва ижрочи ёшлар концерти. 21.30 — Время. 22.15 — Санъат усталари ва ижрочи ёшлар концерти.

ЎзТВ-II. 19.30 — Пионер телетайпи. 19.40 — «Осетия афсонаси». Бадиий фильм. 21.00 —Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. 21.30 —Время. **ДУШАНБА.** 22.15 — Тинчлик йилидан —Тинчлик асрига.

9 апрель, пайшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.20 — Мўъжизасиз—мўъжизалар. 10.20 — «Олтин шайба» клубининг соврини учун. 10.55 — Ҳужжатли фильм. 11.15 —«Концертино» камер ансамбли чалади. 11.30 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Дин ва сиёсат. 17.30 —ЧССР фольклор коллективларининг концерти. 18.15 — Ёш адабиётчилар ёзувчи Владимир Карпов ҳузурида меҳмонда. 19.15 Дунё воқеалари. 19.30 — СССР Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида Қонун лойиҳасининг муҳокамаси. 20.00— Футбол. Европа чемпионлари кубоги. 21.30 — Время. 22.15—ВЛКСМ XX съезди олдидан. 23.45 — Совет қўшиқларидан концерт. 00.15 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Оқ даланинг ери ва суви. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.10 —СПТУ ўқувчиларига. 11.40—Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 12.10 —М. Дудин поэзияси. 13.10 — «Праганинг озод қилиниши». Бадиий фильм. 1-серия. 14.50 — Телевизион театр таклиф этади. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Замондошлар. 19.25 Ритмик гимнастика. 19.55 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.10— 9-студия. 21.30 — Время. 22.15 — «Праганинг озод қилиниши». Бадиий фильм. 2-серия. 23.20 —Подмосковье картаси олдида. 23.50 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Рақслар гулдастаси. 16.35 — Пионер ёзи. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — ЎзССР тарихи. 18.15 — Қўшиғим, жон қўшиғим. 19.00 — Хушёрлик — ҳаёт мезони. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Советлар ва ҳаёт. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 — Время. 22.15 Ягона сиёсий кун. 22.45 — Ўзбекистон хотин-қизлари съездига.

ЎзТВ-II 19.30 — «Қизил қум». Бадиий фильм. 20.35 — Реклама. 20.50 — Кескин танқид остида. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** «Битим» Бадиий фильм. 23.45 — Чет эл хабарлари.

10 апрель, жума

МТ-I 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.20 — Ҳар доим бўлсин қуёш! 10.05 — Одамларнинг қалбига кира бориб. 10.55 — Мультфильм. 11.10 — Серенада духовой чолғулари квинтети чалади. 11.40 ва 16.30 —Янгиликлар. 16.45 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 17.55 —Ҳужжатли фильм. 18.15 — Тинчлик йўли. 18.45 — ВЛКСМ XX съезди олдидан. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 —Инсон ва қонун. 20.15 —Солдат қўшиқлари фестивали. 21.30 — Время. 22.05 — Солдат қўшиқлари фестивалининг давоми. 23.00 — Дунё воқеалари. 23.35 — Канада хоккейи билан учрашув. 00.20 —А. Леман. Фортепьяно ва оркестри ижроси учун 3-концерт.

МТ-II. 9.00 —Гимнастика. 9.15 — Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 — Урал эртакчиси. 10.30 — Инглиз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Тарих. 12.05—Сиз яратган боғ. 13.10 — «Праганинг озод қилиниши». Бадиий фильм. 2-серия. 14.10 —Физика. 15.10 — Янгиликлар. 15.15—Телевизион театр таклиф этади. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 —Ҳужжатли фильм. 19.00 — Саёҳатчилар клуби. 20.00—Ҳамдўстлик. 20.30 —Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Е. Шевелев поэзияси. 21.30—Время. 22.05 — Спорт акробатикаси. 22.50 — Ҳужжатли фильм. 24.00 —Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 —Ўринбосарлар улғаймоқда. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Биология. 17.05 —Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.15 —Болалар учун фильм-концерт. 18.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Ёшлик. 20.30 — Ахборот. 20.50—Жоним эрурсан, қўшиқ. 21.30 —Время. 22.05 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион университети. 22.35 — Телетомошабин сўрайди, таклиф этади ва танқид қилади. 23.45 — Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.30 — Космонавтика кунига. 19.55 — Ритмик гимнастика. 20.15 — Телефильм. 20.30 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.30 —Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 —«Телба». Бадиий фильм.

11 апрель, шанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Баянда В. Никиточкин чалади. 9.45 — Халқ ижодиёти. 10.30 — Ватан ёдгорликлари. 11.30 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 12.00 —«Катта ҳаёт». Бадиий фильм. 13.15 — ВЛКСМ XX съезди олдидан. 13.30 — Тожикистон санъат усталари ва ижодкор ёшларининг концерти. 15.10 — Дунё воқеалари. 15.25 —Ҳайвонот оламида. 16.30 — Ҳамдўстлик. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 17.50 — Севимли Ватаним менинг. Фотоконкурс. 17.55 — Телетомошабинларнинг саволларига академик В. Г. Афанасьев жавоб беради. 18.25 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Бадиий фильм, 1 ва 2-серилар. 21.30 —Время. 22.05 — Шанба оқшомида. 23.20 — Янгиликлар 23.25 — Ёшлар билан диалоглар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Қурилиш ва архитектура. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — «Етти офат» Бадиий фильм. 11.40 — Жаҳон бадиий маданияти. 12.35 — Узоқ Шарқ фольклор коллективларининг чиқиши. 13.00 — Мурманск телевидение студиясининг программаси. 13.50 — Сиз яратган боғ. 14.20 — «Инсон тақдири». Бадиий фильм. 16.00 — Спорт ва шахс. 16.30 —«Болалик байрамлари». Бадиий фильм. 17.50 — Унутилмас музикали кечалар. 18.15 —Директорни қандай сайлашади? 19.00 — Делегатскаядаги музей. 19.30 — Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — «Диканька қишлоғи оқшомлари». Бадиий фильм. 23.35 —Сувга сакраш. Европа кубоги. 24.00 —Фильм-концерт.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Баҳор. Музика. Яхши кайфият. 8.00 —Ахборот. 8.20 — Телефильм. 8.30 —Время. 9.10 — Врач маслаҳати. 9.20 — Болалар учун театр. 10.30 —Спортивний Ўзбекистан. 11.00 —Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган қардош республикалар телефестивали. 12.30 — «Ўсмирлар коинотда». Бадиий фильм. 13.50 —Элга хизмат: талаб ва таклиф. 14.20 — Замандас. 18.00 — Бойчечак. 18.30 — Музика истиқболи эгалари. 19.10 — Наштар. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Мақом кечаси. 20.30— Ахборот. 20.50 — Санъат олами. 21.30 —Время. 22.05 —«Оппоқ шудринглар». Бадиий фильм.

12 апрель, якшанба

МТ-I. 8.00 —Зарядка Мультфильм. Музика. 8.30 —Время. 9.10 — Ритмик гимнастика. 9.55 — Спортлото. 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.40 — Тонгги почта. 12.10 — Саёҳатчилар клуби. 13.10 — Музикали киоск. 13.40 —Қишлоқ янгиликлари. 16.40 —Здоровье. 15.25 — Вугун — Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари куни. 15.40 — Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари Москва округи ашула ва рақс ансамблининг концерти. 16.25 —Инсон. Ер. Коинот. 16.55 — Арманистон санъат усталари ва ижодкор ёшларининг концерти. 18.40 — Халқаро панорама. 19.25 — Мультфильм. 19.35 — «Ўртоқ қўшиқ». Бутуниттифоқ телевизион конкурси. 20.10 — «Кел, турмуш қурайлик!» Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 —Дунё ва ёшлар. 23.05 — Эстрада театри. 00.05 —Янгиликлар.

МТ-II 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — Белгород витамин комбинати «Юбилей» маданият саройи халқ хорининг чиқиши. 9.30—«Диканька қишлоғи оқшомлари». Бадиий фильм. 11.00—Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 11.40 — Литва телевидениесининг программаси. 12.45 — Рус тили. 13.15 — Ҳужжатли фильм. 13.55 — Мультфильм. 14.15 — Балет ҳақида. 15.30 — Реклама. 15.35 —Кинопанорама. 17.10 —Ҳужжатли фильм. 18.00 —Мўъжизасиз—мўъжизалар. 19.00 — «Куз шамоли». Спектакль. 20.15 — Халқ куйлари. 20.30—Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.50 — Биз қандай дам оляпмиз. 21.30 — Время. 22.00—Футбол. СССР чемпионати. 23.00 — «Холис ниятлар» Бадиий фильм. 00.20 —Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Телефильм. 8.30 — Время. 9.10—Биргаликда куйлаймиз. 9.30 — Истеъдод. 9.50 — Футбол ўйнашни ўрганинг. 10.20 — Қувноқ стартлар. 11.20 —К. Яшин. «Йўлчи юлдуз». Спектакль. 13.20 — Шахмат мактаби. 13.50 — Интенсивлаштириш — беш йиллик шиори. 14.20 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.40 — Ассалом, космос! 19.30 — Ахборот. 19.45 —Бугун—Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари куни. 20.00 —Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 —Время. 22.05—«Қалбим фазода». Бадиий фильм

Р. — 10684. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 78. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12